ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 220 (7. 909) 1991 йил 15 ноябрь, жума ◆Нархи 8 тийин

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари комитетига

МАКТУБ

Биз, ўз сайловчиларимиз ваколатига эга бўлган Ўзбекистон Олий Кенгаши, Тошкент шаҳар ва Чилонзор ноҳияси Кенгашларининг бир гуруҳ депутатлари Сизга Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг VIII сессияси арафасида «Ўзбекистон Президенти сайлови тўғрисида»ги Қонун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси масаласи юзасидан мурожаат қиляпмиз.

Республика Олий Кенгашининг навбатдан ташқари VII сессиясида кўриб чиқилган ва умумхалқ муҳокамаси учун матбуотда эълон қилинган бу Қонун лойиҳаси ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга, чунки Қонун Республика тарихида биринчи марта мустақил Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳуқуқий асосда умумхалқ томонидан сайлаш имконини беради.

Чилонзор ноҳиясидаги барча даражадаги депутатлар, меҳнаткашлар ва шу ноҳияда истиқомат қилувчилар ушбу Қонун лойиҳаси муҳокамасида фаол иштирок этдилар. Улар муҳокама жараёни Ўзбекистон Президентининг ҳақиқий демократик сайловини чинакам ҳуқуқий асосда ўтказишни кафолатлашига ишонч билдирадилар.

Республика Олий Кенгашининг бўлажак сессиясида «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги Қонун қабул қилиниши ва сайлов куни белгиланишини эътиборга олиб, биз ушбу масала юзасидан ўз таклифларимизни киритмоқчимиз.

Қонун лойиҳасининг 9-моддасида «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини Ўзбекистон Республикасининг Олий Кенгаши ёки унинг Раёсати сайловдан камида 60 кун олдин тайинлайди» деб белгиланган.

Биз Республика Президенти сайловини 1991 йилда, яъни қисқароқ муддат ичида ўтказишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз. Бу ишнинг амалга оширилиши ўтиб бораётган йилнинг ўзидаёқ Ўзбекистон Республикасининг мустақиллигини анча мустаҳкамлаш ва демократик ҳуқуқий давлатни шакллантириш ишида дадил қадам қўйиш имкониятини яратади.

Мамлакатда ҳам, Республикада ҳам юзага келган ижтимоий-сиёсий шароит Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини 1992 йилга қолдирмай ўтказиш зарурлигини тақозо қиляпти.

Ўзбекистон Республикаси даражасида ҳам, жойларда ҳам давлат ҳокимияти тузилмаларини ўзгартириш ҳақида Қонун қабул қилинади, деб ўйлаймиз. Лекин, фикримизча, Ўзбекистон Президентини умумхалқ томонидан сайлаб олмасдан туриб, тузилмаларни ўзгартиришга кириша олмаймиз.

Суҳбатларда оддий меҳнаткаш халқ Республика Олий Кенгаши томонидан «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги Қонунни қабул қилиш чўзиб юборилганидан таажжубланиб, Қонун лойиҳасида белгиланган сайловни тайинлаш муддатига қўшилмаслигини билдиряпти.

Депутатлар, меҳнаткашлар ва аҳоли бугунги кунда президентлик ҳокимиятини мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидлаяптилар, чунки республика ҳудудида яшовчи ҳар бир оила, ҳар бир фуқаронинг осойишталиги ва келажаги ушбу ҳокимиятга, Президентнинг шахсига боғлиқдир.

Бугун ҳар бир одам, қайси бир партиянинг аъзоси, диндор ёки даҳрий бўлишидан, қайси миллатга мансублигидан қатъи назар ягона бир мақсадни кўзда тутяпти, у ҳам бўлса — республикада ижтимоий-сиёсий барқарорликни сақлаш, бозор иқтисодиётига ўтиш даврида ижтимоий ҳимояни таъминлаш, Ўзбекистон Республикаси мустақиллигини мустаҳкамлашдир.

Бизнинг таклифларимиз ушбу масалани ҳал қилиш ваколатига эга бўлган Республика Олий Кенгаши депутатлари, барча шахслар томонидан кўриб чиқилиб қўллаб-қувватланади, деб ўйлаймиз.

ЎЗ САЙЛОВЧИЛАРИМИЗ НОМИДАН:

Абдуллаев А.
Асомов Б.
Отаев О. А.
Иноғомов Б. К.
Исмоилов О. Ж.
Исмоилов О.
Эшонхўжаева О. О.
Крушельницкий В.
Қурбонова Н. У.
Расулов Б. К.
Содиқов М.
Сонбназаров С.
Умаров Қ. У.
Хлебушкина А. П.
Шермуҳамедова Н. Т.
Юнусов М. М.
Самиғжонов Э. Р.

МАҲАЛЛА ҚОМИТЕТЛАРИ НОМИДАН:

Ортиқов Б. — «Алгоритм—2» мавзеси
Иброҳимов Ҳ. — 19-мавзе
Исҳоқов А. — 1-мавзе
Саидқосимов А. — 9-мавзе
Муталиев Э. — «Маданият» маҳалласи
Саъдуллаев Н. — «Мевазор» маҳалласи
Каримов Ғ. — «Қурилиш» маҳалласи
Тўлаганов Б. — «Тинчлик» маҳалласи
Ражабов Н. — 9-мавзе

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН МОЛДОВА ҲУКУМАТЛАРИ ЎРТАСИДА ТУЗИЛГАН БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

Тошкентда 14 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси билан Молдова Республикаси ҳукуматлари ўртасида 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик қоидалари тўғрисида тузилган битим имзоланди.

Ҳужжат ўзаро маҳсулот етказиб беришни шу йилги даражада сақлаб туришни кўзда тутади. Бунда қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилишини иккала томон назорат қилиб боради.

Битимни: Ўзбекистон ҳукумати номидан — Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари К. Ҳаққулов, Молдова ҳукумати номидан — республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари А. Сангели имзоладилар.

Журналистлар билан суҳбатда улар битимнинг имзоланиши республикалар ўртасидаги алоқаларни йўлга қўйишга доир муҳим қадам эканлигини айтдилар.

(ЎзТАГ).

ЎН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИ САККИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг саккизинчи сессияси 1991 йил 18 ноябрь куни соат 10 да Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг мажлислар залида очилади.

* * *

Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари 17 ноябрь куни эрталаб соат 9 дан 19 гача Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

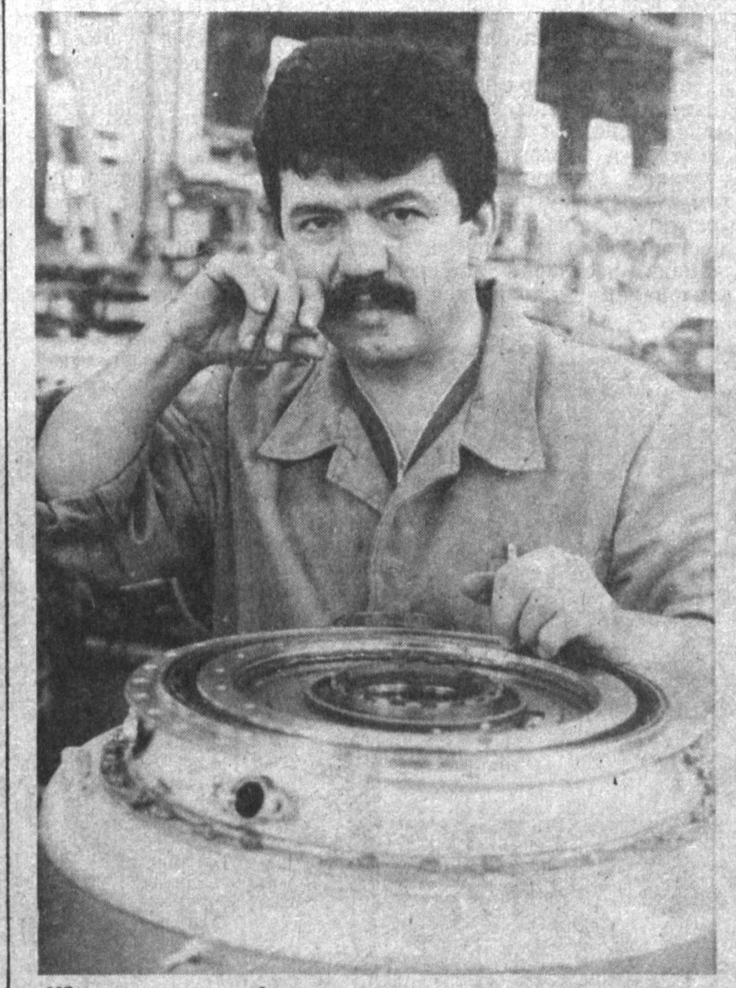

Шаҳримиздаги фуқаро авиациясига қарашли 243-заводда узоқ йиллардан бери самарали меҳнат қилиб келаётган мураббий ишчилар кўплаб ишлашади. Чапдаги суратда корхонанинг ана шундай ишчиларидан бири Фарид Габидулинни кўриб турибсиз. У ўн икки йилдан бери корхонанинг ремонт цехида чилангарлик қилиб келмоқда. Ўнгдаги суратда эса заводнинг йиғув цехи тасвирланган.

Рустам Шарипов суратлари.

«ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни лойиҳаси жамоатчилик ўртасида кенг муҳокама қилинмоқда. Бу қонун лойиҳасини халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетининг адлия бошқармаси ходимлари ҳам тўлиқ маъқуллаган ҳолда ўзларининг айрим мулоҳазаларини билдиришни мақсадга мувофиқ деб билдилар.

Мазкур Қонун лойиҳаси жуда чуқур изланишлар натижасида юзага келганлиги барчага маълум. Шунинг учун лойиҳанинг 4-моддасида Қонунда белгиланган тартибда рўйхатдан ўтган сиёсий партиялар, шунингдек меҳнат жамоалари, турар жойлардаги фуқаролар ва республика ҳудудида жойлашган ҳарбий қисмлардаги ҳарбий хизматчилар йиғилишларида ҳеч бир тўсқинликларсиз номзодлар кўрсатиш имконияти кафолатланади. Бу кафолатдан жамият сиёсий ҳаётида ҳамма эркин қатнашиши мумкинлиги сезилиб турибди.

Қонун лойиҳасига муносабат

Ҳуқуқий кафолат

Ҳар бир партия фаолиятида айрим гуруҳларнинг манфаатини кўзлаб, ўз дастурини тузади. Лекин улар бутун халқнинг манфаатларини кўзламайди. Сиёсий жамоат бирлашмалари ҳам худди шундай. Ана шуларни назарга олиб, Қонун лойиҳасининг «Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодлар кўрсатиш ҳуқуқи» деб аталувчи 4-моддасидаги **«сиёсий партиялар»** иборасига сиёсий мақсадларни кўзловчи жамоат бирлашмалари жумласи қўшилиб, **«сиёсий партиялар ва сиёсий мақсадларни кўзловчи жамоат бирлашмалари»** этиб ўзгартирилишини мақсадга мувофиқ, деб биламиз.

Лойиҳанинг «Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловининг натижаларини аниқлаш» деб аталувчи 36-моддасида «сайловда овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг ярмидан кўпининг овозини олган Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод сайланган ҳисобланади. Башарти, сайловчилар рўйхатига киритилган сайловчиларнинг ярми ҳам қатнашмаган бўлса, сайлов ҳақиқий эмас деб топилади. Сайлов вақтида ёхуд овозларни ҳисоблаш чоғида йўл қўйилган овоз бериш якунларига таъсир этган қоидабузарликлар сабабли сайлов умуман ёки айрим округлар ёхуд айрим сайлов участкалари бўйича ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин. Сайловни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги қарор Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси томонидан қабул қилинади. Бу қарор устидан бир ой мобайнида Ўзбекистон Республикаси Олий судига шикоят қилиниши мумкин» дейилган. Ушбу модданинг мазмуни давр талабига мос келади. Бунга юз фоиз қўшиламиз.

«Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси мустақилликнинг илк маҳсули бўлиб, Ўзбекистонда демократиянинг ҳар томонлама ривожланишида катта ҳисса бўлади, деган умиддамиз.

Адолат РАҲМАТУЛЛАЕВА,
Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети адлия бошқармасининг катта маслаҳатчиси.

Тошкент—Днепропетровск:

АЛОҚАЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИГАН ШАРТНОМА

◉ «Тошкент оқшоми» рўзномасининг кечаги сонида Тошкент шаҳар Кенгашида Тошкент билан Днепропетровск шаҳарлари ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани имзолаш маросимидан сўнг мухбиримизнинг ушбу битим икки шаҳар учун қандай истиқболлар очиб бериши мумкин деган савол билан Днепропетровск шаҳар Кенгашининг раиси В. П. Пустовойтенко ва Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбековга мурожаат қилгани ва уларнинг қайтарган жавобларини рўзноманинг навбатдаги сонида ёритишимиз айтиб ўтилган эди.

В. П. Пустовойтенко: — Мен имзоланган ҳужжатни принцип жиҳатидан янги ҳамжамият — маҳаллий маъмурларнинг иттифоқини яратиш бўйича қўйилган дастлабки қадам сифатида баҳолайман. Шаҳарлар ўртасидаги ана шундай ҳамкорлик ривожланган деярли барча хорижий мамлакатларда мавжуд бўлиб, у маҳаллий маъмурларни ҳанузгача бизда мавжуд бўлиб турган ҳокимиятнинг юқори табақалари — парламент, Олий Кенгашлар, Вазирлар Маҳкамасининг айрим ҳукмронлигидан сақлашга даъват этилгандир. Бундан ташқари бизда авж олган сиёсий сафсатабозликдан энди амалий ишларга қадам қўйиш вақти етди, шунингдек собиқ ягона мамлакатнинг таназзулга юз тутаётган минтақалари ўртасида амалий битимларни амалга ошириш чоғи келди.

А. И. Фозилбеков: — Валерий Павлович айтган гапларга мен ҳам тўла-тўкис қўшиламан. Бугун биз имзолаган шартнома шунчаки расмиятчилик юзасидан қилинаётган иш эмас. Бу — бизларнинг амалий мулоқотимиздир. Бундай мулоқот иқтисодий жиҳатдан мураккаб бўлган айни шу кезларда жуда ҳам зарурдир. Биримизда анқонинг уруғи бўлган ва биримизда мўл-кўл бўлган манбалар, моллар, озиқ-овқат маҳсулотларини ўзаро айирбошлаш — бу бизларнинг ўзаро ҳамкорлигимизни белгилайдиган омиллар ҳисобланади.

— Имзоланган ушбу битим нафақат иқтисодий томонларни, балки маданий, илмий жиҳатларни, шаҳар маъмурларининг ишидаги тажрибаларни ҳам ўртоқлашишни назарда тутади чамамда...

В. П. Пустовойтенко: — Албатта юқорида таъкидланганларнинг ҳаммаси инобатга олинган. Икки шаҳарда яшовчи халқларнинг маданиятидан ошно бўлиш унчалик миллати кўп бўлмаган Днепропетровск ва кўпмиллатли Тошкент шаҳарлари ўртасида дўстона алоқаларни янада мустаҳкамлашга, бинобарин ҳозир жуда ҳам зарур бўлган ҳамшаҳарларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Бундан ташқари ҳозирча иш тизимлари бир хил бўлган шаҳар маъмурларининг ишини ташкил этиш борасида ҳамкорлик масалалари ҳам ҳар икки томон учун қизиқиш уйғотади. Масалан, бизлар Днепропетровскда шаҳарни янада самаралироқ бошқариш учун маҳаллий Кенгашларнинг ишини қайта ташкил этиш керак деб ҳисоблаймиз. Аслини олганда ҳозир шаҳарларимизда икки ҳокимиятчилик мавжуд: ижроия комитет ва Кенгашлар. Бир-бирига бўлган ишончсизлик уларнинг ишига жуда халақит бермоқда. Шаҳар ҳокимияти сафарбарлик ва профессионал даражада бўлиши керак.

— Келинг, яна иқтисодиёт масалаларига қайтайлик. Республикалараро битимлар имзоланди, корхоналар ўртасида тўғридан-тўғри алоқалар мавжуд, давлат буюртмалари бўйича хом ашёлар етказиб бериш давом этмоқда, хўш, шаҳарлараро битим нима беради!

А. И. Фозилбеков: — Шаҳарлараро битимларнинг иқтисодий жиҳатдан йўналиши асосан шаҳар аҳолисининг ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилинмаган қатламларини моллар ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлароқ таъминлашга қаратилгандир. Биласизми, ҳозир нималар бўляпти ўзи: ҳозир корхоналар ўзаро маҳсулотлар айирбошлаб ўз ходимларини зарур моллар билан таъминламоқда. Хўш, нафақахўрлар, ўқувчилар, давлат муассасаларининг хизматчилари нима қилишлари керак? Низомга кўра шаҳар корхоналари ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг беш фоизигача бўлганини эндиликда маҳаллий Кенгашларнинг ихтиёрига бериши керак. Шу боисдан биз ана шу маҳсулотларни бошқа шаҳарлар билан айирбошлаймиз. Бундан кўзда тутилган мақсад дўконларнинг пештахталарини маҳсулотлар билан тўла-тўкис қилишдир.

В. П. Пустовойтенко: — Менинг назаримда ана шу фоиз миқдорини кўпайтириш айни муддао бўлган бўлур эди. Масалан, Россияда у ўн фоизгача бўлган миқдорни ташкил этади.

Суҳбатдош Собир УМАРОВ.

МАРОКАШ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ТОШКЕНТДА БЎЛИШИ

◉ Ўзбекистон Республикаси пойтахтига биродарлик алоқаси режалари бўйича Марокашдан делегация ташриф буюрганини кеча хабар қилган эдик. Тошкентнинг биродарлашган шаҳар билан дўстона алоқалари бундан ўн йил муқаддам бошланган эди.

АНА ШУ давр ичида делегациялар айирбошланди, ҳафталиклар ва кунлар ўтказилди, уларда дўстона учрашув ва суҳбатлар бўлиб ўтди, бу суҳбатлар чоғида катта шаҳарларда шаҳар транспорти тармоқларини яратиш тажрибаси ва йўл ҳаракатини ташкил этиш билан боғлиқ масалалар хусусида сўз борди, шаҳарларни кўкаламзорлаштириш режаларига катта эътибор қаратилди.

Ўтган йилнинг ноябрида Тошкент делегацияси муниципалитет таклифига биноан Марокашга ташриф буюрди. У Марокаш мэри Муҳаммад Вафо ва шаҳар муниципалитетининг раҳбарлари билан учрашди. Ана шу учрашув чоғида ҳар икки томоннинг икки шаҳар ўртасидаги алоқаларни янада чуқурлаштиришга тайёр эканликларига манфаатдорлик изҳор этилди. Энг муҳими иқтисодий, савдо ва ижтимоий-маданий алоқаларни кенгайтириш юзасидан келишиб олинди. Тошкентдан борган меҳмонлар кўпгина корхоналар — кичик ширкатлар, совутиш комбинати, консерва заводи, фабрика иши билан танишдилар, Кади Айяд дорилфунунида бўлдилар, савдо-саноат палатасига бордилар. «Шодлик» ўзбек фольклор дастаси артистларининг ҳар бир чиқишлари қарсаклар билан кутиб олинди.

Марокаш вице-мэри Абдулазиз Бурзик бошчилигидаги шаҳримизга ташриф буюрган делегациянинг дастури анчагина кенг ва у Тошкент шаҳар Кенгашидаги суҳбат билан бошланди.

Биродарлашган Марокаш шаҳридан келган делегацияни кеча Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков қабул қилди.

Пойтахтимиз меҳмонлари

— Марокашдан ҳузуримизга учинчи бор меҳмонларнинг ташриф буюришидир, — деди А. И. Фозилбеков. — Уларнинг бу галги Тошкентга ташриф буюришлари чоғида шаҳримиз ва унинг аҳолиси билан яқиндан танишиш имконияти мавжуд. Улар тадбиркор кишилар билан, корхоналар билан алоқалар ўрнатишлари мумкин. Иқтисодиёт, савдо, маориф, маданият, ёшларнинг бир-бирига бордi-келдиларини янада ривожлантириш имкониятлари мавжуд. Мустақилликка эришган Ўзбекистон Республикаси барча масалалар юзасидан тўғридан-тўғри музокаралар олиб бориши мумкин. Делегация аъзоларининг шаҳримизга келиши келгусидаги ҳамкорлик режаларини янада аниқ белгилашга ёрдам беради деган умиддамиз.

Шаҳар Кенгашининг маданият, маориф, ахборот, ошкоралик ва ташқи алоқалар бўйича доимий комиссияси раиси, «Ўзбекфильм» киностудиясининг директори Аъло Хўжаев биродарлашган икки шаҳар ўртасидаги маданий алоқаларнинг аҳволи ва унинг истиқболларига тўхталди.

— Биз ўзимизни иккинчи юртимизда юргандек ҳис этмоқдамиз, — деди Марокаш шаҳрининг вице-мэри Абдулазиз Бурзик. — Биз биродарларимиз билан бундай қизғин учрашувларга жуда кўникиб қолганмиз. Ҳозирги вақтда барча иттифоқдош республикаларда кўпгина ўзгаришлар рўй бераётганлигидан биз хабардормиз. Биз Ўзбекистон Республикасининг мустақилликка эришганлигидан хурсандмиз. Бизнинг делегациямиз таркибида молия ходимлари, муҳандислар, маданият намояндалари бор. Шуни ҳам таъкидлаб ўтмоқчиманки, делегациямиз таркибида турли сиёсий партияларнинг вакиллари, миллий озодлик ҳаракатининг фахрийлари ҳам бор. Демак, бундан кейинги ўзаро ҳамкорлигимиз қандай ривожланажагини ушбу бизнинг делегациямиз таркиби ҳам айтиб турибди...

Кеча делегация аъзолари улуғ ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий ҳайкали пойига гуллар қўйдилар. Улар Тошкент тўқимачилик комбинатига, «Юлдуз» ва «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаларига боришади. Бугун Марокашдан келган делегация Ўрта Осиё мусулмонлари диний бошқармасига боришди. Улар тадбиркор кишилар билан, саноатимиз турли тармоқлари корхоналарининг раҳбарлари билан учрашадилар.

Делегация аъзолари бугун Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига боришди. Уларнинг дастуридан Шредер номидаги илмий-тадқиқот илмгоҳига ташриф буюриш, Бўстонлиқ районига бориш, Бухорога сафар қилиш ҳам ўрин олган. Улар шунингдек, Тошкент чинни заводи ва бадиий буюмлар фабрикасига борадилар, чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятига, «Ўзбекфильм» киностудиясига, республика амалий санъат музейига ташриф буюрадилар. Тошкент Давлат дорилфунуни ва шарқшунослик илмгоҳида профессор-ўқитувчилар ва талабалар билан учрашув ўтказилади.

Элмира АКБАРОВА.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

◉ Зарафшонда рўзғор совутгичлари билан савдо қиладиган дўкон очилди. Дўконга маҳсулотларни Озарбайжон етказиб беради.

◉ Наманган вилоятининг Задарё районидаги Навоий номли жамоа хўжалигида гилам тўқиладиган цех очилди. Қизиғи шундаки бу ердаги ўрнатилган дастгоҳлар жамоа хўжалиги устахонасида тайёрланган.

◉ Пойтахт вилоятининг Коммунистик ва Ғалаба районларининг саноат комбинатларида хонатлас тўқиб чиқариш ўзлаштирилди. Комбинат ходимлари Марғилон тўқимачилари ҳузурига бориб иш ўрганиб келишди.

◉ Бухоро вилоятининг Қоракўл районидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалигидаги ишсизлар сони бирданига 60 кишига камайди. Ушбу хўжалик билан шартнома тузган Пенза тикувчилик фабрикаси бу ерда ўз корхонасининг янги бўлимини очди. Шундай қилиб жамоа хўжалигининг собиқ уй бекалари аёллар ва болаларнинг турли хил либосларини тикишмоқда.

◉ Қашқадарёда қишлоқ аҳолиси электр қувватига янги нархлар бўйича ҳақ тўлайдиган бўлди. Эндиликда фақат юз киловатт электр қувватининг ҳар бир киловаттига имтиёзли нарх бўйича 2 тийиндан ҳақ тўланади. Қашқадарё вилоят ижроия комитети электр қуввати сарфини изга солиш мақсадида шундай қарорни қабул қилди.

ИТТИФОҚДА

◉ Кеча СССР Давлат кенгашининг Ново-Огаревода бўлиб ўтган мажлиси қатнашчилари томонидан суверен давлатлар Иттифоқи тўғрисидаги шартнома принцип жиҳатидан келишилди.

◉ 61 ёшдаги Иван Силаев кеча Давлат кенгашининг мажлисида давлатлараро иқтисодиёт комитетининг раиси — ҳамжамият бош вазири этиб сайланди. Мамлакат Президенти Михаил Горбачев матбуот конференциясида ана шу ҳақда хабар берди.

◉ Бундан буён Россиянинг собиқ автоном республикаси— Карелия АССР Карелия Республикаси деб юритилади. Республика Олий Кенгаши ана шундай қарор қабул қилди.

◉ Иттифоқ парламентининг аъзоси, «Известия»нинг собиқ бош муҳаррири яна рўзномага қайтиб келди. Ҳозир «Известия»нинг муҳарририят-ноширлик мажмуи базасида «Известия» хўжалик бирлашмаси ташкил этилмоқда. Иван Лаптев бу ерда бош директорлик курсисини эгаллайди.

◉ Николаев шаҳрида истиқомат қиладиган 8 ёшли Аничка Пасечник мамлакатнинг энг ёш гўзал маликаси деб тан олинди. Бу ердаги болалар шаҳарчасида ўтказилган «Қора денгиз» маликаси» танловида ғолиб чиққанлиги учун унга рангли япон телевизори ва видеомагнитофон совға қилиб топширилди.

ХОРИЖДА

◉ Куба билан Эстония Республикаси дипломатик муносабатлар ўрнатди.

◉ Германия канцлери Гельмут Коль 1990 йил учун Жавоҳарлал Неру номидаги мукофот билан тақдирланди.

◉ Камбоджа Олий Миллий Кенгашининг раиси, шаҳзода Нородом Сианук Хитой пойтахтидан Пномпенга жўнаб кетди. Бундан буён унинг қароргоҳи шу ерда бўлади.

◉ Бу йил Лотин Америкасида миллионга яқин вабо хасталиги ҳоллари қайд этилди. Шу хасталикка дучор бўлган 10—15 минг киши ҳаётдан кўз юмди, — деди Перу иқтисодчиси Луис Васкес Медина Мехикода бўлиб ўтган матбуот конференциясида.

Шундай марказ бор

ОЛИЖАНОБ ТУЙҒУЛАР ИФОДАЛАНГАН

ТОШКЕНТ давлат чет тиллар муаллимлари олийгоҳи қошида йигирма бир йилдан бери ажойиб оммавий-сиёсий марказ фаолият кўрсатиб келаяпти. У дастлаб «Англия коммунистик партияси тарихи музейи», кейинчалик «Жаҳон коммунистлар ва ишчилар ҳаракати музейи» деб номланди. Айни пайтда эса «Тошкент халқаро тинчлик музейи» деб юритилаяпти.

Ўтган даврда музей томонидан жаҳондаги юзга яқин мамлакат билан ҳамкорлик йўлга қўйилди. Ҳозир ҳам ишчи партиялари, касаба уюшмалари, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, жаҳон тинчлик кенгаши, хотин-қизлар ва ёшлар халқаро демократик федерациялари, Халқаро талабалар иттифоқи, шунингдек бошқа кўплаб халқаро ва тинчликни сақлаш ташкилотлари билан чамбарчас алоқа ўрнатилган.

— Жаҳон халқлари билан дўстлигимизнинг мустаҳкамланиб боришида музейнинг хизмати катта бўлаяпти, — деди музей асосчиси ва директори Жон Марианович Меленевский. — Айниқса, «Халқаро тинчлик музейи» деб мақом берилгани хорижий давлатларнинг қизиқишини орттирди. Ҳозир Япония, Канада, Америка Қўшма Штатлари, Англия, Филиппин, Сингапур, Австралия, Испания каби ўнлаб мамлакатлардаги халқаро ташкилотлар билан алоқаларимиз ривожланмоқда. Жамғармамизда чет эллардан келтирилган 11 мингдан ортиқ ҳужжатнинг ҳақиқий нусхаси сақланмоқда. Жумладан, яширин ташкилотлар томонидан қабул қилинган, муҳим ва тарихий аҳамиятга эга бўлганлари ҳам талайгина. Бундан ташқари, музейга деярли ҳар куни жаҳоннинг турли бурчакларидан плакатлар, ёдгорликлар, рамзий белгилар туширилган ёрлиқлар келиб турибди.

— Шуниси ачинарлики, уларнинг барчасини кўргазма қилиб қўйишга имкониятимиз йўқ, — дея суҳбатни давом эттирди Жон Меленевский. — Чунки, жой ниҳоятда тор, хоналар етишмайди. Айни пайтда шу масала билан Тошкент шаҳар ижроия комитетининг депутатлар гуруҳи шуғулланаяпти. Ўйлайманки, муаммо яқин келажакда ҳал этилади. Шунда музей халқлар дўстлигини мустаҳкамлашга ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшган бўларди.

Кўргазмаларни томоша қилар эканмиз, улар ниҳоятда ранг-баранг эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Ҳужжатлар орасида яширин тарзда босилган рўзнома ва варақалар ҳам бўлиб, уларни Португалия компартиясининг Бош котиби Альваро Куньял музей учун махсус юборган экан. Португалия Компартияси марказий комитетининг органи — «Аванте» рўзномасининг 1931 йил 15 февралда чиққан 1-сонини қизиқиш билан кўздан кечирдик.

Мактубларда эса ер юзидаги тинчликсевар халқларни бирлаштириб турган қудратли куч — дўстлик ҳақидаги олийжаноб туйғулар ифодаланган. Улардан бирида шундай дейилади:

«Биз бу ерда кўриб, кўзимиз қувнаган, кўргазмалар, тинчлик ва дўстлик борасида олиб борилаётган барча тарғибот ишлари чуқур ҳурматга лойиқдир. Украина Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Александр Шлепаков».

Юрак сўзлари, фикр-мулоҳазалар ифодаланган бундай хатлардан кўплаб келтириш мумкин.

Хулоса қилиб айтганимизда Тошкент тинчлик музейининг келажаги порлоқ. Уни жаҳон халқларининг мулки десак муболаға бўлмайди.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

Диққат, янгилик!

БАНГЛАДЕШ МАҲСУЛОТЛАРИ ТОШКЕНТДА

● Шу кунларда Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Чунки, бу ерда биринчи марта Бангладеш республикасининг халқ истеъмол моллари, электроника ва идиш-товоқлардан иборат кўргазмаси очилди. Кўргазмадан республиканинг 22 фирмаси маҳсулотлари ўрин олган.

ШУНИ таъкидлаб ўтиш жоизки, Бангладеш илгари фақат гуруч, шакарқамиш, тамаки ва чой етиштириб хорижга чиқарган қолоқ ва камбағал ўлкадан иқтисодиёти яхши ривожланган, хориж давлатлари ёрдамида халқ хўжалиги молларини экспортга чиқарадиган мамлакатга айланиб бормоқда.

Матбуот конференциясида сўзга чиққан Бангладеш Республикаси элчихонасининг мамлакатимиздаги муваққат ишончли вакили жаноб Ашфакур Раҳмон Ўзбекистон ва Бангладеш дини ва маданияти ўртасида катта муштаракликлар борлигини таъкидлади.

— Бизда гуруч, жут, тамаки яхши ҳосил беради, — дейди у. — Республикамиз ҳудуди Ўзбекистонникидек, бироқ бизда кўпроқ аҳоли истиқомат қилади. Ҳақиқатан ҳам бунчалик кўп аҳоли фақат қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириб тирикчилик қила олмайди, шу сабабдан ҳам мамлакатни индустрлаштириш зарур. Ҳозир бу борада анча ишлар амалга оширилмоқда. Қувонарлиси шундаки, Бангладеш ва Ўзбекистон савдо палаталари кўргазмалар ва ярмаркалар уюштириш йўли билан ҳамкорлик қилиш ҳақида шартнома имзолади. Шу йўл орқали имкониятларингиз билан танишгач, келажакда республикангиздаги корхоналар билан алоқаларни кучайтирамиз. Биз ҳозирда ўз маҳсулотларимизни Осиёдаги барча мамлакатларга сотмоқдамиз ва мустақил Ўзбекистон билан ҳам тўғридан-тўғри алоқалар ўрнатиш ниятидамиз. Ва ишончим комилки, шу кўргазмада дастлабки қўшма корхоналар тузиш ҳақида шартномалар имзоланади.

Хўш, кўргазмада Бангладешнинг қандай халқ истеъмол моллари намойиш этилмоқда, деган савол туғилиши табиий.

Энг қизиғи шундаки, анчадан бери савдо пештахталаримизда кўринмаётган 100 га яқин турли маҳсулотлар кўргазмадан ўрин олган. Улар қаторида кўйлаклар, курткалар, атторлик ва атирупа, пардоз-андоз буюмлари, жутдан қилинган гиламлар, компьютерлар, телевизорлар, пойабзал, санитария-техника жиҳозлари — эҳ-ҳе санаб саноғига етиш қийин. Муҳими шундаки, юқоридаги маҳсулотлар аъло сифатли ва бошқа хориж молларига қараганда бирмунча арзон.

— Биз ҳали ўз маҳсулотларимизни четга чиқараётганимиз йўқ, фақатгина биринчи бор Ўзбекистонга келтирдик, — дейди идиш-товоқ чиқаришга ихтисослашган фирманинг директори Алтаф Ҳусайн. — Япон услубларидаги безак ва юқори сифатли хом ашёдан фойдаланиб янги маҳсулотлар чиқармоқдамиз. Улар ҳамюртларингизда яхши таассурот қолдирди. Чиннидан турли идишлар, ҳайкалчалар ҳам тайёрлаяпмиз. Чиннисозлик бўйича сизларда ҳам тажриба катта. Ҳамкорлик қилсак албатта иккала томон учун ҳам фойдали бўлади.

Ҳақиқатан ҳам хорижлик шерикларимиз биз билан яқин ҳамкорлик алоқаларини ўрнатиш ниятидалар. Ўз навбатида бизнинг ҳам ажойиб буюмларимиз бор. Куни кеча Ҳиндистоннинг таклифи билан халқаро Деҳли ярмаркасида «Миконд», Шарқ гули», «Мусаввир» каби корхоналаримизнинг маҳсулотларини юбордик. Ўйлаймизки, ўзбек халқ амалий санъати намуналари, биллурдан ишланган нафис буюмлар ўзларининг чиройи ва нозиклиги, бетакрор миллий жиҳатлари билан хориждаги фирмаларнинг ҳам эътиборини тортади.

Эътибор АББОСОВА.

СУРАТЛАРДА: кўргазмага қўйилган буюмлар.

Воҳид Тўраев суратлари.

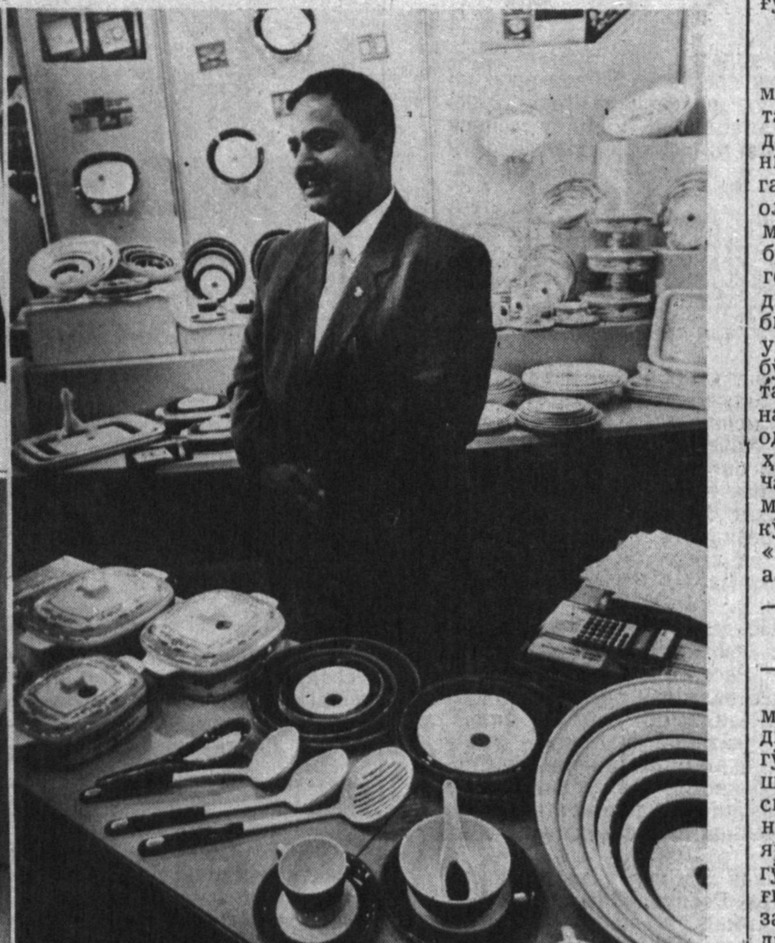

Ҳаётий қатралар

«ШИФОБАХШ» ДАРД

Одам руҳияти шу қадар сирлики, ақл бовар қилмайди. Бошинг ёстиққа тегиб, ўлим кўланка ташлаганда тамомий яхши-ёмон ишларинг кўз олдингда намоён бўлади. Танбаллик туфайли қилолмаган ишларингга ачинасан. «Тузалсам, ундоқ қиламан, бундоқ қиламан» деб аҳд қиласан. Демак гоҳо дард ҳам ижод, одамгарчилик учун шифобахш вазифани ўтар экан.

ШАЙДОЛИГИМ

ҲАЁТДА гўзаллик шайдоси бўлмаган одам топилмаса керак. Негаки, гўзаллик — музлом қалбни ҳам тирилтиради, сезгир қалбларни эса ҳаяжонга солади, буюк қалбларга ажиб илҳом ҳадя этади. «Бу қандай гўзаллик экан»? дерсиз. Бу: моҳир санъаткорнинг хироми, ҳофизнинг қўшиғи, оппоқ қор кетар-кетмас мўралаган бойчечак, ям-яшил ўтлоқни қоплаган лолалар, осмону фалакдан зар сочиб тушаётган шалола, тонг пайтидаги най навоси-ю, боғдаги булбул хониши ва бошқалар менда шундайин ғаройиб ҳис-туйғулар пайдо қилади.

ЭНГ МУРАККАБ

ЖОНЗОТЛАРНИНГ энг мухтасар ва энг мураккаб табақаси одамдир. Шу боисдан уларнинг сир-асрорларини, орзу-интилишларини ўрганиш ҳар бир руҳшунос олимга ҳам насиб этавермайди. Кимлар молпараст бўлса, кимлар амалпараст, гоҳилар шаҳвопараст бўлади. Ундайлар жон-жаҳдлари билан, ҳатто ор-номусни унутиб мақсадлари сари оч бўри ўлжасига ташлангандек ташланаверишади. Шукроналар бўлсинки, аксарият одам болам-чақам деб, халқ ҳурмати деб эртадан кечгача мисли чумолидек куйманишади. Минг афсуски, кўпчилик бошлиқлар уларга «нима қиляпсан» демагани алам қилади.

ГЎЗАЛЛИК ВА ХУДБИНЛИК

ИНСОН гўзаллиги, айтиш мумкинки, илоҳий гўзалликдир. Унинг худбинлиги эса гўзаллик акси ўлароқ даҳшат, ҳатто ваҳшат нишонасидир. Негаки, одам табиат нуқтаи-назаридан фақат яратиш учун, яратганда ҳам гўзаллик яратиш учун туғилади. Бинобарин, ўзи гўзаллик ярата олмаган тақдирда ўзгалар яратган гўзалликка (у гулми, биноми, бирон асарми) ҳисса қўшмоғи, ҳеч бўлмаганда офарин айтиб қутламоғи шарт. Буни қилолмаса, балки ғайирлик билан қарши фикр юритадиган бўлса, билингки, у худбин одамдир.

ТАБИАТ СИРИ

ТАБИАТ сири шундаки, топилган ҳар қандай дарднинг табиатда давоси ҳам бўлади. Шуниси ажабки, даво сири кечикиб бўлса ҳам албатта, очилади — даво топилади.

ХАЁЛ

ХАЁЛ ҳам мўъжизавий лаҳза. Хаёл гоҳо сени аршиаълога олиб чиқиб гўзалликнинг афсункор қучоғида эркалатиб илҳом париси билан дўстлаштирса, гоҳо азоб-уқубатлар чангалида қийноққа солади. Ҳар икки ҳолат ҳам, ижодкорнинг доимий ҳамроҳидир.

ҲАЁТ ҚЎШИҒИ

ҲАР БИР инсоннинг тақдири, ўтмиши, келажаги, ҳар етти кун ичида кўраётган тушлари кишини танг қолдирувчи кароматлари руҳшунос олимлар ўрганишига молиқ бир оламдир. Шу боисдан одамни ҳаёт куйчисигина эмас, ҳаёт қўшиғи демоқ жоиздир.

ОЛИЙ МАКТАБ

ИЗЛАНУВЧИ ҳар бир ижодкор учун ҳаёт — хазинагина эмас, олий мактабдир. У шундай улуғ мактабки, эътибор билан қидирган одам ўзига наинки, зарур бўлган билим ва одобни, яшаш қонунини, ҳатто порлоқ келажак манбасини топа олади.

ТАҚОЗО

НОДОНЛАРГА қанча яқинлашсанг — обрў сендан шунча узоқлашади, ташвишларинг шунча яқинлашади. Доноларга қанча яқинлашсанг — ғам-ғуссаларинг шунча узоқлашади-ю, обрўйинг шунча яқинлашади — кўтарилади.

ЯЙРАШ

ОЛИЖАНОБ ОДАМ тўрт нарсадан яйрайди: биринчи бўлиб салом беришдан, ночорга кўмаклашишдан, ўзганинг хатосини тузатишдан, эл-юрт бошига қора кун тушганда «лаббай» деб жавоб беришдан.

ИМКОНИЯТ

ИМКОНИЯТНИНГ ҳам сеҳри бор — фойдалана олсанг бахтингга — бахт, фойдалана олмасанг — ғамингга ғам қўшилади.

Ёқубжон ШУКУРОВ.

Она-Ер бойликлари

ЁНАР ТОШЛАР ШОҲИ

1775 ЙИЛДА Европанинг Лабрадор ярим оролидан ҳайрон қоларли даражада кўк-яшил рангда товланиб турадиган ажойиб ғалати тош топилди. Бу дала шпати — лабрадорит эди. Йирик лабрадорит конлари топилгунга қадар ушбу минерал олтиндек баҳоланди. Ҳозир у ноёб нарса эмас, чунки Украинада бундай тошлар катта миқдорда олинади. Лабрадорит кристалларидаги алангали ўт олиш (портлашлар), сўзсиз ер ости кўллари тош эритмасининг қотишидан ҳосил бўлганини эслатади.

Маълум бўлишича, ер юзидан 60-100 километр чуқурликларда ёнартошлар шоҳи — энг қаттиқ минерал олмос ҳукмрон. Қора, юмшоқ графит (сурматош) фақат жуда юқори босим ва минг даражага яқин бўлган ҳароратда порлаб, жилваланиб турувчи шаффоф кристаллга айланади.

Ўн миллион йиллар илгари сирли портлашлар ер тубидан жуда ғаройиб, кўкимтир-кулранг жинс-кимберлитни чиқарди. Бу қимматбаҳо ёнартошлар эди. Жаҳонда энг йирик, 600 граммдан ҳам оғирроқ бўлган олмос топилган. Жанубий Африкада узоқ вақтгача ноёб кимберлит қувури қолиб кетган эди. Бизнинг мамлакатимизда ҳам олмос конлари топилган. Ҳозирги кунда Москвадаги «Олмос фонди» кўргазмасини безаб турган ажойиб қимматбаҳо кристаллар Ёқутистон кимберлит қувурларидан олинган.

Лекин олмоснинг ҳамма минераллардан ажралиб туриши бежиз эмас. Тадқиқотлар шуни кўрсатадики, бу тош фақат ер ости чуқурликларида эмас, балки ер устида ҳам ўса олади.

Ер юзида олмос йирик метеоритларнинг ерга тушиши билан бирга содир бўладиган портлашларидан ҳосил бўлади. Олмоснинг бу тури даставвал Аризонада (АҚШ) «Каньон Дьявол» деб номланган бўлиб, у метеорит кратери (вулқон оғзи)да топилган. Ҳиндулар (Америка маҳаллий аҳолиси)да сақланган ривоятга кўра, қадим замонларда бу ерга осмондан «олов худоси» келган. Дарҳақиқат, бу ерда водород бомбасининг портлашидан ҳам кучли портлаш рўй берган. Ундан диаметри 1200 метр, чуқурлиги 180 метр бўлган думалоқ кратер (портлашдан ҳосил бўлган чуқур) қолган!

Бироқ, «Каньон Дьявол», Ёқутистоннинг шимолида жойлашган улкан Попигай ҳавзаси олдида кучсизлашади. Бу қадимий метеорит кратерининг диаметри 80 километрга яқин. Бу ерда эриган, парчаланган тоғ жинслари орасидан ҳам ҳақиқий олмос топилган.

Муқаддас МЎМИНОВА тайёрлаган.

Турмуш чорраҳаларида

ФАЙЗИ КЕТГАН УЙ

ИШДАН ҳориб-чарчаб қайтган Илҳомжон ҳовлига кирди-ю, бугун ҳам жанжалнинг устидан чиқди. Турмуш ўртоғи билан кичик укасининг хотини ўзбек аёлларига хос ҳаё ва назокатни унутиб, бир-бирини ҳайвондан олиб ҳайвонга солар, куракда турмайдиган сўзлар билан ҳақоратлар, ён-атрофдагиларга парво ҳам қилмай беандишалик билан қарғарди. Илҳомжон синглиси ёрдамида ҳали ҳовуридан тушмаган «уришқоқ»ларни тинчлантирган бўлди-да, хотинини уйга бошлади:

— Нима гап ўзи, тинчликми?!

— Э, ановини кўрмайсизми, — деди жаҳл билан Маъмурахон эрига, — ҳамма идиш-товоқларни ўзиники қилиб олибди!

— Энди шунга бақириб-чақиришларинг керакми?! Маҳалла-кўй эшитса ҳали ота-онасининг қабри совумай туриб фарзандлари, келинлари мол-мулк талашишяпти, демайдими? Қўявер, шу билан бойиб қолса, олса олаверсин. Эртагаёқ хўжалик моллари дўконидан бошқа қозон олиб келиб бераман. Вақти келиб ўзимизга бошқа ошхона ҳам қуриб олармиз. Муҳими, уйдаги жанжал кўчага чиқмасин, тушундингми?..

— Сиз эрта кетиб кеч келсангиз, ниманиям билардингиз, — яна авжига чиқди Маъмурахон. — Мен эса тўйдим! Ҳаммаси жонимга тегди!

— Хўш, нима қил дейсан, бўлмаса?! — Илҳомжоннинг ҳам асаблари таранг тортилди. — Нима, энди мен ҳам «Хотинингни тийиб қўйсанг бўлмайдими», деб укам билан ади-бадига боришайми?

— Иложини қилсангиз бошқа жойдан уй топинг. Бундай шароитда яшаб бўлмайди, — деди эрига боқиб анча шаштидан тушган Маъмурахон.

— Ишхонада уй олишга салкам 4 йилдан бери навбатда турганимдан хабаринг бор. Яна бироз сабр қилайликчи, балки яқин орада уй ҳам бериб қолишар.

— Ортиқ чидолмайман, тушуняпсизми, чидолмайман, — Маъмурахон шундай дедию, ўзининг ва фарзандларининг кийим-кечакларини рўмолга тугди-да, болаларини етаклаб кўча эшиги томон йўл олди.

— Эсингни йиғ, Маъмура, ўзи нима қилаётганингни биляпсанми? — ўзини тутиб туролмади Илҳомжон.

— Шундай қилишга мажбурман, Илҳомжон ака. Э, садқаи одам бўлмай кетларинг! — Маъмурахон эшикни зарб билан ёпиб, чиқиб кетди.

Илҳомжон ҳайҳотдек уйда бир ўзи қолди. Болали уй бозор, боласиз уй мозор, деб бежиз айтишмас экан. Ҳозир ёнида фарзандлари бўлганида, уларни эркалаб бағрига босиб ўтирган бўлармиди. Маъмурахонга ҳам ҳайронсан. Арзимаган жанжалга аччиқ қилиб ўғли билан қизини олиб уйига кетиб қолса. Энди, одам деган сал босиқ бўлиши керак-да. Сабр-тоқатли ҳам. Шундай қилса ҳаммаси ўнгланиб кетади. Ҳали янги уйга ҳам кўчиб ўтади. Фарзандларининг ҳам тўйини кўради. Зеро, бир кам дунё, орзу-ҳавасли дунё. Фақат озгина чидаш керак. Ҳа, ҳа, ҳали ҳаммаси ҳеч нарса кўрмагандай яхши бўлиб кетади. Эски уй бўлса ҳам ота-онасининг шамчироғини ёқиб ўтирибди...

Илҳомжон шуларни хаёлидан ўтказди-да, ўрнидан туриб «ойнаи жаҳон» қулоғини буради. Чиройли аёл муқом билан рақсга тушаётган экан. Ёқмади шекилли, ўчириб қўйди-да, рўзнома ва ойномаларни варақлай бошлади. Шу кўйи қандай уйқуга кетганини ҳам билмай қолди.

... Илҳомжон эртаси ишдан қайта туриб, нимагадир юраги дилгир бўлди-да, қабристонга кирди. Ота-онасининг мозори тепасига борди. Шу тобда томоғига бир нарса тиқилгандек бўлиб, кўзига ёш олди. «Эҳ, отажон, онажон, — дерди у ўзига-ўзи, — нега бизларни ташлаб кетдингиз. Агар ҳозир сизлар ҳаёт бўлганингизда биз шу кўйга тушармидик. Юрак-бағримизни юлиб омонатингизни топширдингиз-у, уйимиздан файз ҳам кўтарилди. Эсингиздами, ойижон, бир куни менга: «Агар мен билан отанг оламдан ўтса учта ака-ука жой, мол-мулк талашиб қирпичоқ бўласанлар, шу боис кўзимиз очиқлигида ҳар бирингга жой олиб бериб, қозон-товоғингни бўлак қилиб қўйиш керак», дегандингиз. Аммо биз ўша пайтда иноқ яшардик, онажон. Бир қозондан овқат ердик. Моянамизни дадамга келтириб берардик. Қандай ажойиб дамлар эди, ойижон. Энди-чи, уйимиздан қут-барака кетди. Меҳр-оқибат йўқолди. Ака-укалар тез-тез «сан-манга» бориб қоладиган бўлдик. Келинларингиз ўртасида низолар чиқаяпти. Ҳаммалари ақлли-ҳушли бўлиб, аҳил ва иноқ яшасак, сизларнинг руҳларингиз ҳам шод бўларди».

Илҳомжон анчагача хаёлан ўзи ўзи билан гаплашиб, ичи-ичидан эзилиб ўтириб юрагини бўшатди. Оқшом тушгач, хомуш юриб қабристондан чиқди-да, ўша файз кетган уйи томон оҳиста одимлаб кетди.

Исмоил ЗОИРОВ.

Шаҳримиздаги тажриба-механика заводи жамоаси томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар республикамизнинг турли ҳудудларига тарқалади. Корхона меҳнат аҳли йил сайин маҳсулот турларини ошириш билан бирга унинг сифатига ҳам алоҳида эътибор беришмоқда.

СУРАТДА: корхона цехларидан бирида.

Рустам Шарипов сурати.

Кунлардан бир кун

ЖАҲЛДАН КЕЙИНГИ ЁМҒИР

МАШҲУР файласуф Суқротнинг турмуш ўртоғи жаҳлдор, ҳеч нарсага кўнгли тўлмайдиган аёл экан. Бир куни жаҳли чиққанидан танишининг кўз олдида Суқротга сув сепиб юборибди. Шунда Суқрот хижолатпазликдан чиқиш учун «Кўрмайсизми, одатда момақалдироқдан сўнг ёмғир ёғади-да», — дебди.

МАЪРУЗА ЎҚИЛГАНДА

МАРК ТВЕН кунларнинг бирида маъруза ўқиш мақсадида Франциядаги бир кичик шаҳарга келади. Шаҳарга келиши билан сартарошхонага боради. Сартарош ундан: «Сиз шу ерлик эмасмисиз?» — деб сўрабди. «Ҳа, мен бу шаҳарга биринчи марта келишим», — деб жавоб берди Марк Твен. «Сиз бахтли экансиз. Бугун кечқурун Марк Твеннинг лекцияси бўлади, борасизми?» — деб сўради у Марк Твендан. «Бўлмасачи» — деган жавоб олди. «Кириш чиптасини сотиб олганмидингиз?» — деб сўраган сартарошга: — «Йўқ, ҳали олганим йўқ», — деб жавоб қайтаради. «Чакки бўлипти. Унда сиз вақтингизни тик туриб ўтказишингизга тўғри келади. Ўтирадиган жой йўқ», — дейди сартарош ачиниб. Ҳазилкаш Марк Твен шунда: «Ҳа, тўғри айтасиз. Унинг лекцияларида нуқул тик туришимга тўғри келади», — деган экан.

НЕЧАНЧИ ҚАВАТДАМАН?

ЭЙНШТЕЙН бир куни уйига келибди-да, эшикбондан: «Эйнштейннинг қаерда туришини айтиб беролмайсизми?» деб илтимос қилибди. Шошиб қолган эшикбон: «Мм... Профессор Эйнштейн ўзингиз эмасмисиз?» — дебди. Шунда Эйнштейн: «Ўзимман! Бироқ мен ўзимнинг нечанчи қаватда туришимни эслолмаяпман», — деб жавоб қайтарибди.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ тайёрлаган.

Билиб қўйган яхши

ЯНГИ ДАМЛАНГАН ЧОЙ

ЯНГИ дамланган чой одамни тетиклаштиради. У асабга, юрак-томир, нафас олиш аъзоларига яхши таъсир этади, меҳнат қобилиятини яхшилайди, чарчоқни ёзади ва бош оғриғини қолдиради. Чой таркибидаги модда-маъданлар одам аъзосида қон ҳаракатини оширади. Зеро, чой таркибида ифор мойлари, дармондорилар, хушбўй бирикмалар, ҳаёт учун зарур моддалар бор.

Янги дамланган чой одамни тетиклаштириш билан бирга, даволайди ҳам. Бироқ, қон босими ошган одамларга аччиқ дамланган чой ичиш мумкин эмас. Чой таркибида бўладиган кофеин марказий асаб системасини қўзғатади ва қон босимини ошириши мумкин.

Чойнинг фақат янги дамланганини ичиш керак, чунки у узоқ вақт дамланиб турса (масалан, термосда) таркибидаги кўпгина моддалар парчаланиб кетиши мумкин. Бундан ташқари, узоқ дамланган чойнинг ҳиди, ранги, мазаси ўзгаради. Чой ҳаддан ташқари аччиқ қилиб дамланса, кофеин миқдори кўпайиб кетиб, унинг аъзойи-танни қўзғатувчи таъсири ортади. Юрак-томирларида касаллиги бор одамлар бундай чойни ичганларида ўзларини ёмон ҳис қилишлари мумкин.

Шуни унутмаслик керакки, баъзилар дамланган чойни ҳам қайнатиб олишади, агар у узоқроқ қайнатилса ёки бир неча марта яна қайнатиб олинса, унда фақат кофеин миқдори кўп тўпланиб қолмай, балки канцероген хусусиятга эга бўлган, аъзойи-тан учун зарарли моддалар ҳосил бўлишига олиб келиши мумкин.

Маърифат ОРИФЖОНОВА.

Ҳар тўғрида

НЬЮ-ЙОРК. АҚШ савдо-саноат доираларида машҳур бўлган «Форбс» журнали Қўшма Штатлардаги энг бадавлат 400 кишининг рўйхатини эълон қилди. Бундай рўйхат журналда ҳар йили эълон қилинади. Ўтган йилдагидек бу йил ҳам рўйхат бошида энг йирик «Метромидиа» радиотелевизион компанияси бошқаруви раиси ва президенти Жон Вернер Клюг номи турибди. Унинг мол-мулки, журналнинг тахминларига кўра, 5,9 миллиард долларга етган. Унинг даромадлари ўтган йилга нисбатан 300 миллион доллар кўпайган.

Қароргоҳи НЬЮ-ЙОРКДА жойлашган бу компанияга 1955 йилда асос солинган эди. Шу вақт ичида у бир қанча рақобатчиларини, шу жумладан ҳужжатли фильмлар ишлаб чиқарадиган компанияни ўзига қўшиб олиб, Америка теле ва радиоэшиттириш бизнесининг улкан компанияларидан бирига айланди. Телестанциялар унга қарашлидир, «Метромидиа» реклама бозорига ҳам кенг тусда кириб келди, почта маҳсулотларини нашр этиш ва сотиш, шунингдек томоша бизнеси билан шуғулланади.

(ТАСС).

Бирордарлашган шаҳарлар дўстлиги

АФРИКА қитъасининг шимолий соҳилларида Жазоир ва Ғарбий Саҳрои Кабир билан чегарадош, қирғоқларини Ўрта Ер денгизи ювиб турадиган давлат бор. Унинг номи Марокаш!

Марокаш ўтган йиллар ичида озодликни ҳам, қуллик жабр-зулмини ҳам кўп кўрди. Қадимдан барбарларнинг суюкли ватани бўлиб келган Марокашда Франция ва Испания протекторатлари бекор қилиниб, миллий мустақил давлат тузилди. Шундан сўнг мамлакатнинг иқтисодиёти ва маданияти тез суръатлар билан ривожлана бошлади.

Марокаш пойтахти Работда миллий кутубхона, Муҳаммад V номидаги дорилфунун, Кардин дорилфунуни бор. Ўқишлар араб ва француз тилларида олиб борилади.

Марокашдаги маданият, хусусан, адабиётнинг илдизлари олис асрларга бориб тақалади. XII—XIII асрлардаёқ Ибн Хаббус, ибн Хаббаз, ибн ал-Мураҳҳад, ибн Рушайдларнинг ўткир сиёсий шеърлари шуҳрат қозонганди. Айниқса, тиним билмаган сайёҳ Ибн Баттутанинг асарларининг қадри ҳали ҳам тушмаган. Классик араб адабиётининг анъаналари XX аср ўрталаригача давом этиб келди.

МАРОКАШ ХАЛҚИНИНГ ИСТИҚБОЛИ

Араб ва барбар тилларидаги ёзма адабиётнинг илдизи эса асосан XIV—XV асрларга бориб тақалади.

Ҳозирги замон Марокаш адабиёти иккинчи жаҳон урушидан кейин юксак суръатлар билан ривожлана бошлади. Адиблар энди кўпроқ халқ ҳаётини тасвирлаб, роман ва қиссалар ёзиш билан бошладилар. Натижада бадиий адабиётнинг қаҳрамонлари, манзаралари ўзгара бошлади. Айниқса, А. Бенжеллуннинг «Болаликда», А. Сафрулнинг «Мўъжизалар дўкони» романларида янгича нафас, янгича образлар ярқ этиб кўринди.

Асримизнинг эллигинчи йилларидан бошлаб Марокаш адабиётида француз тилида ижод этувчи адиблар салмоқли ўринларни эгаллай бошлашди. Хусусан Муҳаммад Азиз Лаҳбобийнинг «Умид қўшиқлари» ва «Зулматдан зиёга» романлари араб ва барбарлар орасида бирдек машҳур бўлиб кетди.

Орадан ўн-ўн беш йиллар ўтгач, Марокаш адабиётида янги жанр — драматургия тез суръатлар билан ривожлана бошлади. Бу борада Муҳаммад Азиз Лаҳбобий биринчилардан бўлди. Унинг «Ташна авлод» драмаси то ҳануз саҳналарда ўйналиб келинмоқда. Шунингдек, М. Буаллу, М. Винбера, А. Н. Схимий, А. Баққолий каби истеъдодли ёшлар ҳам эътиборга молик асарлари билан шуҳрат қозондилар.

Адабиётда бўлгани каби Марокаш кино санъатида ҳам 1958 йилдан бошлаб жиддий силжишлар рўй берди. 1970 йилда Ай-Шакс шаҳрида миллий киностудия ташкил этилди. Марокаш киноусталари яратган «Хурмо пишганда», «Излар», «Минг бир кўл» номли бадиий картиналар жаҳоннинг кўплаб мамлакатларида намойиш этилди.

Вугун эълон этилаётган мақолалар Тошкент билан бирордарлашган Марокаш шаҳри ўртасидаги дўстлик ришталарининг мустаҳкамланишига ҳисса қўшади деб ўйлаймиз.

Толиб АБДУЛЛАЕВ.

Ҳамкорлик меваси

НОТАНИШ, афсонавий, ўхшаши йўқ арабийлар Шарқи — Африка билан мусулмонлар табиати ва иқлимининг ажиб омухтаси бўлган сирли Марокаш французлар томонидан 1919 йилда суратга олинган «Мактуб» фильмида ана шундай гавдаланди. Марокашнинг туялари билан туташган миноралари, итоаткор, сулув аёллари анча йилларгача хориж киночилари фильмларига бой манба бўлди. Фақат 1954 йилга келибгина миллий кино намуналари қисқа қамровли лентапарда намоён бўла бошлади. Орадан икки йил ўтгач, Марокаш халқи мустақилликка эришди. 1968 йили Тошкентда ўтган Осиё мамлакатлари кинофестивалида илк миллий киноасарлардан бири «Аброр қизи» намойиш этилди. Бу картинани Марокаш миллий киномаркази суратга олган. Киностудиялар асосан Касабланка ва Работда фаолият кўрсатади.

Марокаш киноси билан ўзбек томошабинлари асосан Тошкент кинофестиваллари анжуманларида танишганлар. Биринчи тўла метражли «Яшаш учун ғалаба қозониш» бадиий фильми ҳам илк бор Тошкент экранида намойиш этилган эди. Лекин III Тошкент кинофестивалига тақдим этилган режиссёр Суҳайл Бен Барканинг «Минг бир кўл» фильми Марокаш миллий киноси услуби ва анъаналари хусусида тўлиқ тасаввур беради. Бу асар гилам тўқувчиларни эксплуатация қилувчиларни фош қилади.

Марокаш миллий киносининг бугунги равнақи режиссёр ва сценарийнавис Суҳайл Бен Барка номи билан чамбарчас боғлиқдир. Унинг «Нефть уруши бўлмайди» картинаси баъзи миллий буржуа гуруҳларнинг чет эл монополиялари билан тил бириктириб, давлат бойлигини талон-торож қилишларини очиб ташлайди. Муаллифни нефть ва унинг атрофидаги барча муаммолар қизиқтиради. Мазкур фильмда кўтарилган ижтимоий ва маънавий масалалар, асарнинг жўшқин руҳи санъаткорни «Амок!» деб аталмиш янги кино асар яратишга ундади. Африка мамлакатларида авж олган ирқий камситишларга қарши чиққан бу фильм Москва Халқаро XIII кинофестивалида бош совринни қўлга киритиб, режиссёрнинг келгуси фаолиятида муҳим роль ўйнади.

— Москва кинофестивалида юксак совринга сазовор бўлишим менга халқаро кино оламида хайрли тадбирлар сари кенг йўл очди. Фильмимни АҚШ, Канада, Янги Зеландия сингари кўплаб мамлакатлар сотиб олди, — деб ҳикоя қилади Бен Барка. — Шу фильмдан тушган маблағ ҳисобидан Марокашда киномарказ қурилишига бош қўшдим. Бу киномарказ барча турдаги кино асарларни, жумладан мультипликацияли лентапарни ишлаб чиқаради.

Суҳайл Бен Барка Тошкентда кўп дўстлар орттирган. Ўзбекистонлик кинорассом Бахтиёр Назаров Бен Барканинг таклифи билан Марокашда меҳмон бўлган, у ерда мамлакатнинг миллий байрами — «Тахт куни»да иштирок этди. Рассом бу ерда «Марокаш — ўзбек рассоми нигоҳида» деган кўргазмасини намойиш этди. Шу учрашувларда, умуман Тошкентда ўтган IX Халқаро кинофестиваль кунларида юртимизга меҳмон бўлиб келган Бен Барка ўзбек кино усталари билан ҳамкорликда тарихий фильм ишлаш нияти борлигини қайта-қайта такрорларди. Ниҳоят кино соҳасида ҳам ҳамкорлик уфқлари янада ёришиб, санъаткорнинг орзу-истаги амалга ошадиган кунлар келди. Режиссёр Учқун Назаров бошлиқ ўзбек киночилари Бен Барка билан ҳамкорликда Италия ва Испания кино ижодкорлари кўмагида икки серияли рангли «Уч қирол жанги» бадиий фильмини яратдилар. Воқеалар кўлами ниҳоятда кенг бу фильм Ўрта Ер денгизи мамлакатларининг XVI асрда муҳим из қолдирган ўттиз йиллик даврини жонлантиради. Бу — халқларга беҳисоб кулфат ва мусибатлар келтирган тож-тахт учун олиб борилган қирғинбарот жанглар авжига чиққан, қироллик сулоласи инқирозга юз тутган, ижтимоий-диний мазҳаблар қалқиган бир давр эди. Мана шу воқеалар гирдобида марокашлик шаҳзода Абдулмалик ва унинг севимли ёри Софи қисматлари ёритилади.

Фильмда жаҳонга машҳур кино артистлар қаторида театр ва киномизнинг таниқли намояндалари Ёқуб Аҳмедов, Шуҳрат Эргашев, Фарида Мўминовалар ҳам ўз истеъдодларини намойиш этганлар. «Уч қирол жанги» экранларга чиқиш арафасида. Асар мухлислар томонидан қизғин кутиб олиниб, икки халқ киночилари ўртасида боғланган ижодий ҳамкорлик ришталарини мустаҳкамлашига, янги-янги орзу ва истакларга қанот боғлашига ишончимиз комил.

Жамила АСАДОВА.

СУРАТДА: «Уч қирол жанги» фильмини суратга олиш пайти.

Александр Лопатин сурати.

Сайёҳ саргузаштлари

ЁН ДАФТАРДАН САҲИФАЛАР

Қалб жароҳатлари

⊙ Корея Халқ Демократик Республикасида хизмат юзасидан сафарда бўлганимда алоҳида хотира дафтари тутган эдим. Ўша дафтар варақларидаги қораламалардан баъзи саҳифаларини эътиборларингизга ҳавола қилмоқчиман.

⊙

СИНЧОН вилоятига Пхеньян шаҳридан уч соатлар чамаси йўл юрилади. Бу ердаги музейда бўлганимизда гўё тепа сочларим тикка бўлиб кетгандай бўлди. Музей экспонатлари ҳужжатли суратлар 1950—53 йиллардаги Корея — Америка урушини тасвир этган. Алангада ёнаётган оналар ва болалар тасвири туширилган суратларга қараш қанчалар оғир бўлганини билсангиз эди.

Бу ердаги бир сурат ҳозир ҳам кўз ўнгимда. Кўприк усти тўла аёллар, болалар, чоллар... Уларнинг бўйинларига тош боғлаб бирин-кетин сувга улоқтирилмоқда. Нажотсиз одамлар кўзларида нафрат ва ғазаб, болалар нигоҳида аянчли қўрқув...

Шу ердаги бетондан қилинган ертўлага йўл оламиз. 1950 йилда бу ерда одамлар тириклайин алангага ташланган. Оловдан қочишга ҳаракат қилганлар отилган ва яна ўтга ташланган... Бетон ертўла ёнлари ва шипларида қора қурум сақланиб қолган. Таржимон бизга буни шундай тушунтиради:

— Бу сиз кўраётган қора қурумлар одамларнинг хоки. Улар аввал бошқа хоналарда очликдан ҳолдан тойдирилган, сўнг эса шу ерда устиларига, ҳаттоки деворларгача бензин қуйилиб, ёқиб юборилган...

Кўз олдимга алангада ёнаётган юзлаб одамлар келади. Нажот истаб бақирган овозлари, азобдан қийналган азиз жонлари... Даҳшат!

Бизни энди бетон деворли иккита алоҳида-алоҳида биноларга бошлашди... Бирида оналар ёқилган, бирида болалар...

Дастлабки аёллар болалари билан бир жойда ёқилган. Бу ерга Америка қўшинлари генерали Херсон ташриф буюриб, шундай амр қилган:

— Оналар болалари билан бирга бўлганда бахтиёрдирлар! Бундай бўлиши мумкин эмас! Яна битта бетон бино қурилсин. Бирида болалар ёқилсин, иккинчисида оналар... Болаларининг овозларига ҳам зор бўлиб, қийналиб ўлсин аёллар!

Шундан сўнг иккинчи бино қурилган. Шу болалар ёқилган бино пештоқига катта бир сурат илиб қўйилган. Унда йўргакдаги гўдаклар, энди эмаклаётган, энди юраётган болалар тасвири туширилган. Америка аскари бензин сепаяпти. Очликдан силласи қуриган болалар ерга оқаётган нарса ўзлари учун ажал уруғи эканлигини билмаган ҳолда, бензин яламоқдалар. Яна бир суратда улар алангада ёнмоқда...

Бу ерда иккита улкан қабр мунгли дўппайган. Бири аёллар қабри, бири болалар қабри...

Қабрларга гулчамбарлар қўйдик...

Уруш тугаши арафасида америкаликлар ўзларининг ваҳшиёна қилмишларини яширмоқчи ва бу биноларни портлатиб йўқ қилиб юбормоқчи бўлишган. Улар томонидан ташланган бомба парчалари ҳам экспонат сифатида бу ерда сақлаб қўйилган.

1953 йилда америкаликлар устидан матонатли корейс халқи ғалаба қозонди. Лекин халқ қалбида ўша кунлардан қолган жароҳатлар ҳамон битмайди... Сайёҳбон бизни шу жойлар билан таништирар экан, менинг назаримда овозида қандайдир титроқ бор эди, кўзларидаги мунг эса қалб жароҳатлари акси эди...

Сарҳаддаги ўйлар

БИЗ 38-параллелдамиз. Бу ер Шимолий Корея билан Жанубий Корея чегараси ҳисобланади. Панманжом деб аталмиш бу жойда Шимол ва Жануб вакиллари учрашадилар, битимлар имзоланади. Сарҳаддаги ҳодисалар муҳокама қилинади.

Бу ерга, биз яъни Кесон шаҳригача поездда бордик. Бизни миллий услубда қурилган меҳмонхоналарга жойлаштиришди. Бу ерда дам олиб бўлгач автобусларда етиб келдик. Чегара томон йўл олаяпмизу юракда қандайдир ҳаяжон пайдо бўлди. Тоғлар, тоғлар бағридаги ясси кенгликлар узра қалаштириб ташланган улкан табиий тошлар. «Бу танкка қарши қўйилган», деб тушунтиришди. Женьшензорлар, ҳўкизда қўш ҳайдаётган деҳқонлар, ерга уруғ сепаётган, елкаларига ўғит кўтариб далага ташиётган аёллар бу ҳисни уйғотган бўлса ажаб эмас.

Бу ерни Шимолий Корея ва Жанубий Корея аскарлари икки тарафдан қўриқлашади.

—Кўриниб турган бетон чизиқларга қадам боса кўрманглар. Агарда ярим қадам боссаларингиз ҳам отиб ташланасиз ёки сиёсий асирликка олинасиз, — деди бизга сарҳад сайёҳбони бўлган ҳарбий киши.

У бизни тўғри битимлар имзоланадиган хонага бошлади. Бу бинога икки тарафдан — чегаранинг бу ва у томонидан кирилар экан. Бизнинг делегациямиз пайдо бўлиши билан чегара нарёғидаги аскарлар суратларга, видеоларга шақиллатиб ола бошлашди. Яна бирлари дурбинларда томоша қилишарди.

Бу ердаги бинолардан бирига Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг вакиллари жойлашган.

Биз энди баланд шийпон устига чиқиб дурбинларда жанубга нигоҳ ташладик. Жануб чегарасида ҳам шийпон баланд қилиб қурилган экан. Унинг устига ҳам бир гуруҳ одамлар чиқиб дурбинларда биз тарафни томоша қиларди.

Дурбинда нуроний бир аёлга кўзим тушди. Унинг кўзларида ёш ҳалқаланган эди. Назаримда бу аёл кўз ёшларини тинимсиз артар, бутун вужуди кўзга айлангандек шимол нуқталарга тикилган эди. У шимол тоғларининг дийдорига тўймоқчи, шимолдан эсаётган шамолни гўё ўпмоқчи эди. Бир баҳя бўлса ҳам тин олиб, одамларни кўрмоқчи бўлди. Эҳтимол унинг қайсидир жигар гўшаси шимолда қолган. Абадий висол уни азоблантиргандек кўринар эди. Ҳар икки томонда — Шимол ва Жанубда ҳам қариндошлар, ака-укалар, опа-сингиллар бир-бирларининг дийдорига етишолмай абадий фироқда яшамоқдалар. Биз бўлган чегара эса бетон деворлар билан тўсилган. 38-параллелда «Эркин зона» мавжуд экан. Бу ер шундай мустаҳкам деворлар билан тўсилганки ҳатто қуш ҳам учрамайди. Чунки симлар электр токи билан «қуроллаган». Шимол ва Жануб орасида ҳеч қандай алоқа йўқ. Биз турган жойдан Сеул шаҳрига 70 километр қолган эди.

Бугунги кунда Корея Халқ Демократик Республикасида яшовчи ҳар бир кишининг эзгу нияти Жанубий Корея билан топишишдир. Бунга сари қадамлар қўйилмоқда, халқаро симпозиумлар ўтказилмоқда.

Ўзга мамлакатлар чегарасида туриб мен эса шуни ўйладим, ҳар ким учун ўз ери, ўз тупроғи олтиндан қиммат. Кореяда ернинг қадрини сездим; бир қарич ер ҳисобда. Тоғ-тошлар орасида ҳам боғлар барпо этилган. Ўзбекистонимизнинг кафтдай текис, бепоён ерларини қадрлашимиз керак.

Муқаддас тупроғимиз, саҳий заминимиз, оловдек бобо қуёшимиз, бежиз Фурқат тилида достон, азалий фироқ бўлиб янграмаганлигини чуқур англадим.

Ҳанифа ЗОКИРОВА,
СССР Журналистлар уюшмасининг аъзоси.

Ҳоҳ ишонинг, ҳоҳ...

ГАП ЁШДА ЭМАС

ИТАЛИЯЛИК машҳур профессор-лингвист (тилшунос) Тальявини 12 ёшида 7 тилни биларди. 22 ёшида у 25 тилни ўрганиб олди. Ҳар йили 2-3 тилни ўзлаштирган римлик профессор лингвистика бўйича ўтказилган конгрессларнинг бирида 50 тилда табрик сўзи билан чиқиш қилди.

* * *

НЕМИС математиги Карл Фридрих Гаусс алгебра ва сонлар назарияси бўйича ўз қобилиятини жуда эрта намоён этди. Гаусс ихтироларининг аксарияти унинг 14—17 ёшлик пайтига тўғри келади.

* * *

МАШҲУР француз математиги Клод Клеро 10 ёшида математик таҳлил (анализ)га оид адабиётларни қийналмасдан мутолаа қила оларди. 13 ёшида у Париж Академиясига ўзининг «Ажойиб хусусиятга эга бўлган тўрт эгри чизиқ ҳақида»ги математик тадқиқотини тақдим этди. 16 ёшида эса академик бўлди.

* * *

АВСТРИЯЛИК машҳур мусиқачи Вольфганг Амадей Моцарт ёшлигидаёқ композитор, юксак маҳоратли санъаткор ва бадиҳагўй (импровизатор) сифатида ном таратган эди. 4 ёшида клавесин (фортепьяногa ўхшаш қадимий чолғу асбоби) чалишни ўрганган. Моцарт 7 ёшида ўзининг дастлабки соната (турли темпдаги уч-тўрт қисмдан иборат мусиқа асари) ларини ёза бошлади. 12 ёшида эса «Хаёлий гўл аёл» номли биринчи операсини ёзди. 14 ёшида Филармония академияси аъзолигига сайланди. (Болонья шаҳрида).

* * *

9 ЁШИДА Бетховеннинг 5-симфониясини симфония оркестри жўрлигида ижро этган жаҳонда ягона пианиночи Полина Осетинскаядир. У 10 ёшига тўлгунга қадар 150 марта концертларда қатнашди, телевизор ва кино экранларида суратга олинди. Полинанинг репертуари ҳам Шопен, Моцарт, Шуман, Бетховен, Дюбесси сингари машҳур пианиночиларникидан кам эмас.

* * *

МАШҲУР совет бастакори Сергей Прокофьев ўзининг биринчи мусиқий асари — «Ҳиндча галоп» (қадимги шўх рақс ва унинг куйи)ни ёзганида 5 ёшида эди. 9 ёшида у «Баҳодир» номли опера яратди.

* * *

ЖЕННИ 5 ёшида мактабга борди. 6 ёшида учинчи синфда икки ой ўқигач унга тенгқурлари орасида зерикарли эканлигини айтди. Сўнгра у мустақил шуғулланди. 1984 йилнинг баҳорида математика ва адабиётдан ўрта таълим миқёсида экстерн тариқасида имтиҳон топширган 9 ёшли Ж. Катлерни шу йили истисно тариқасида Мэн штати дорилфунунига қабул қилишди.

Худойназар ЖУМАНАЗАРОВ тайёрлаган.

Санъатнинг сеҳрли олами

ХУШ КАЙФИЯТ БАХШ ЭТАДИ

ЖАМИЯТИМИЗДА кейинги йилларда рўй берган ўзгаришлар маданий ҳаётимизга ҳам катта таъсир кўрсатмоқда. Жумладан, республикамиздаги яқин-яқинларгача бадиий фильмларни ишлаб чиқарувчи ягона «Ўзбекфильм» студияси қошида бир нечта мустақил студиялар очилди. Шунингдек, «Самарқандфильм» киностудияси ҳам ўз фаолиятини бошлади. Ҳозир ушбу киностудияда иқтидорли режиссёр Али Ҳамроев етакчилигидаги янги «Ким жинни?» деб номланган 2-қисмдан иборат фильмни суратга олиш ишлари бошлаб юборилди.

— Халқимизнинг кулгига, ҳажвга ўчлигини ҳисобга олиб лирик-сатирик комедияга қўл урдик, — дейди фильмнинг саҳналаштирувчи режиссёри Али Ҳамроев. — Унинг сценарийсини эса атоқли ёзувчимиз Саид Аҳмад, Бахтиёр Ихтиёров ва мен ҳамкорликда ёздик.

Фильмда икки кекса киши — рўзнома дўконининг сотувчиси ва ўт ўчирувчининг ҳаёти ва дўстлиги ҳақида ҳикоя қилинади. Лентани Тошкент, Бухоро, Қўқон, Самарқанд ва Фарғона водийсида суратга оламиз. Унда серқуёш диёримизнинг ажиб ва гўзал табиат манзаралари ўз аксини топади. Ушбу қувноқ, ёрқин лента ҳаёт ташвишларидан чарчаган ҳамюртларимиз кўнглини бир оз кўтарса, уларга хуш кайфият бахш этса, ўзимни бахтиёр ҳис қилардим.

«Ким жинни?» комедияси ҳақида яна нималарни айтиш мумкин? Ушбу фильм халқимиз қалбидан абадий ўрин олган ажойиб кинолентапаримиз — «Маҳаллада дув-дув гап», «Мафтунингман» каби мусиқаларга бой бўлади. Унда ўзбек халқ ижоди намуналари, рақслар, қўшиқлар, лапарларни мароқ билан томоша қилиб, ичакузди аскиялардан завқланишингиз мумкин.

Лентада севимли актёрларимиздан Ҳусан Шарипов, Бахтиёр Ихтиёров, Эргаш Каримов, Дилором Қамбарова, эстрадамизнинг янги юлдузи Шоҳсанам Қиличева ва бошқалар маҳоратидан яна бир бор баҳраманд бўласиз. Фильмни янаги йилнинг баҳор ойларида томошабинлар ҳукмига ҳавола этиш мўлжалланмоқда.

Шариф ИСМОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: «Ким жинни?» ҳажвий-лирик лентасидан лавҳалар.

Гамил Ханов суратлари.

Қизиқарли машғулот

САБЗАВОТДАН ГУЛЛАР ЯСАНГ

БАРЧА яхна таомларни, масалан, салат, қайнатилган гўшт, қовурилган парранда гўшти, устига сардак солинган балиқларни сабзавотлардан қилинган «гуллар» билан яхшилаб безатиш мумкин. «Картошка гул» ва «атиргул»ни — лавлаги, шолғом ёки турпдан; «лола»ни — сабзи ва лавлагидан; «мойчечак»ни — турп ва сабзидан, баъзи чиройли «гуллар»ни истаган сабзавотлардан кесиб тайёрлаш мумкин. Ҳар бир «гул»ни тайёрлашда уларнинг рангли суратларидан нусха кўчириш яхши ёрдам беради.

Яхна ва қайноқ таомларни, салатларни безаш учун укроп, сельдерей, кашнич ва бошқа кўкатлардан фойдаланса бўлади. Чиройли кўринишли таом иштаҳани очиб, овқатнинг яхши ҳазм бўлишига кўмаклашади, ҳам завқ бағишлайди.

Нилуфар АШУРОВА.

Муҳаррир ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

ТВ Ҳафталик кўрсатувлар ТВ

Душанба, 18

● УзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ау амакининг хатоси». Мультфильм.
18.30 Болалар учун концерт.
18.55 «Тилга эътибор...».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Ориф Алимахсумов.
21.00 «Ахборот».
21.25 Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг саккизинчи сессиясида.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Ассалому алайкум» (такрор.).
19.30 «Муқаддима».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 «Жасорат ва сохталик». Телефильм.
20.45 «Ўзингни эр билсанг...».
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Оҳ, муҳаббат». Телевизион бадиий фильм (Оржоникидзе телевидение студияси).

● МТ

«Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.30 Футбол шарҳи.
10.00 Мультфильмлар.
10.40 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия (Мексика).
11.25 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Ажинанинг пуллари» (Англия).
11.30 «Марафон-15».
12.30 ТСН.
12.50 Жаҳон опера санъати юлдузлари.
13.50 «Худолар, пайғамбарлар ва бошқалар». Шарқнинг диний анъаналари ва байрамлари ҳақида ҳужжатли фильм.
14.10 Давлат «Виртуозы Москвы» камер оркестри чалади.
14.40 «Ён дафтар».
14.45 «Телемикст».
15.30 ТСН.
15.45 «Николай Озеров ҳузурида меҳмонда».
16.05 «Енгилиш». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия — «Ҳақиқат излаб» («Мосфильм»).
17.35 «Радуница» ансамбли ижро этади.
17.50 «Росомаха ва тулки». Мультфильм.
18.00 Болалар соати (француз тили дарси билан).
19.00 ТСН (сурдо таржимаси билан).
19.15 «Бозор қонунларига биноан».
19.50 Футбол шарҳи.
20.20 «Қизиқувчилар олами».
20.35 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
21.30 Информацион программа.
22.10 «Большой театр премьераси».
22.40 «Муаллифлар ойнаи жаҳони».
00.25 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.45 «Кулгу йиллар оша».
02.00 «Страхование агенти». Телевизион бадиий фильм («Мосфильм»).

● МТ

«Дубль IV»

8.00 «Ишбилармон кишилар даври».
9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.20 Итальян тили.
9.50 Мультфильмлар.
10.15 Марказий Осиё санъати.
10.50 «Мулоқот-анжуман».
11.20 Рус маданияти ҳақида суҳбатлар.
12.00 «Скаут, бўл тайёр!».
12.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.00 «Консилиум».
14.00 Болтиқ мусиқий академик симфоник оркестри ва хорининг концерти.
14.40 «Оқ айиқ». Телефильм.
15.35 Муз устида Москва балети.

* * *

17.30 «Биз эртакни рўёбга чиқариш учун туғилганмиз». Телеочерк.
18.00 «Телевизион мусиқий абонемент».
18.45 «Вертикаль». «Александр Свирский жамоат олийлари». Телефильм премьераси (Санкт-Петербург).
19.15 «Мансаб алифбоси».
19.30 «Менга сўз беринг!». [illegible] профессори А. Бланненагель.
19.45 «Қирралар». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.50 Сиёсий программа.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «Параллеллар». «Турли воқеаларга бой сайиллар».

Сешанба, 19

● УзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Қалбида қуёш тафти». Телефильм.
9.10 Сув полоси бўйича СССР чемпионати.
9.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Алдаркўса ва бой». Мультфильм.
18.20 «Депутат билан учрашув».
19.00 «Элга хизмат: талаб ва таклиф».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Шеърият дафтаридан». Маҳмуд Тоиров.
20.00 «Куй ва соз соҳиби». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
20.45 «Камолот сари». Убайдулла Алиев ва Шаҳноза Фозилжонова.
20.55 «Спортлото».
21.00 «Ахборот».
21.25 Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг саккизинчи сессиясида.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Куз кундалиги».
19.30 «Муқаддима» (рус тилида).
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.20 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Кинонигоҳ».
24.00 «Пульс». Хабарлар.

● МТ

«Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.30 «Қуёнча магнитофон топиб олди». Мультфильм.
9.45 Болалар соати (француз тили дарси билан).
10.45 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
11.25 Концерт.
12.00 «Юрак жароҳлиги». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Пермь).
12.30 ТСН.
12.45 «Кулги йиллар оша».
14.10 «Ён дафтар».
14.15 Биржа янгиликлари.
14.30 «Телемикст».
15.15 «Савдо растаси». Тижорат хабарномаси.
15.30 ТСН.
15.45 «Бу бўлган... бўлганди...». И. Дунаевский.
16.05 «Енгилиш». Телевизион бадиий фильм. 2-серия— «Ярим ҳақиқат».
17.30 «Болалар мусиқий клуби».
18.15 «Чемпионлар билан биргаликда».
18.30 «Шолом». «Алия» яҳудий мусиқа ансамбли билан учрашув. Самарадан кўрсатилади.
19.00 ТСН (сурдо таржимаси билан).
19.15 «Менинг филчам бўл». Мультфильм.
19.30 «Қизиқувчилар олами».
19.45 «Орзулар августи». Ҳужжатли фильм премьераси. 1991 йил 19—22 август кунлари Москвада бўлиб ўтган воқеалар ҳақида. «Эниофильм» (Москва) — «Атанфильм» (Братислава).
20.50 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 Информацион программа.
22.10 «Саҳнанинг нариги томонида».
22.55 Акробатик рок-н-ролл. СССР чемпионати. «Дружба» универсал спорт залидан кўрсатилади.
24.00 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.15 «Нега тушларимга кирасан!». Мусиқий кўрсатув.
00.55 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 21-кўрсатув.
01.20 «Барча юлдузлар». Киноконцерт.
02.10 «Мунажжим». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия (Одесса киностудияси).

● МТ

«Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 «Тулки ва бўри». Мультфильм.
9.25 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
9.55 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.25 Компьютер билан мулоқот.
11.00 Д. Браун (АҚШ) ҳамда О. Лундстрем раҳбарлигидаги джаз-оркестри концерти.
12.15 Ритмик гимнастика.
12.45 «Орнамент» ансамбли ижро этади (Тверь).
13.00 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан олиб кўрсатилади.
16.00 И. Гайдн. Солистлар, хор ва симфоник оркестри учун Ре минор («Нельсон-месса») мессаси.

* * *

18.00 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
19.00 «Тадбиркорлик ва анъаналар».
19.15 Компьютер билан мулоқот.
19.45 «Узоқ Шарқ». Телекўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Махсус тижорат хабарномаси.
21.15 Камера ўтмишни тадқиқ этади: «Чегарадаги можаро». Ҳужжатли фильм (СССР — Финляндия).
22.15 «РЯ-911. Океан ортидан ёрдам».
22.30 Герард Васильев. Рус романси.
22.55 «Очиғини айтганда». Кўрсатувни В. Цветов олиб боради.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.

Чоршанба, 20

● УзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Лола Оқилова рақсга тушади». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
9.05 «Сўх дарёси бўйлаб». Телефильм.
9.20 Чим устида хоккей бўйича Ўзбекистон кубоги.
10.00 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Арқон». Мультфильм.
18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Илк қадамлар».
19.00 «Ҳуқуқ ҳаётимизда».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Қадрият».
20.20 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Аҳмаджон Шукуров концерти.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Олтин бешик». Бухоро вилоятидан кўрсатув.
23.05 «Шаҳарликлар». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
00.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Информатика. Бейсик тилининг асосий вазифалари.
11.00 «Кўринмас оғу». Телефильм.
11.30 Тасвирий санъат. Миниатюра усулида расм ишлаш.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спорт кинопанорамаси».
20.20 «Менинг шаҳрим».
20.40 «Хотира». Ўзбекистон халқ артисти Л. Грязнова.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «02 тўлқинида».
22.20 «Меҳрибон одамлар орасида». Бадиий фильм (Киев киностудияси).

● МТ

«Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.30 «Алиса Зазеркальеда». Мультфильм. 1 ва 2-серялар.
10.00 «Болалар мусиқий клуби».
10.45 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
11.30 «Саҳифалар варақланганда». Цирк кўрсатувлари.
12.30 ТСН.
12.45 «Мусаввир Жигальцевнинг ёғоч одамчалари». Телефильм.
13.05 «Саҳнанинг нариги томонида».
13.50 «Астра» таништиради: «Халқаро Чернобиль лойиҳаси».
14.20 «Биржа учувчиси».
14.30 «Ён дафтар».
14.35 «Шерик».
15.05 «Иқтисодий агентлик».
15.35 ТСН.
15.55 «Барча шайтонларни доғда қолдириб». Катталар учун мультфильм.
16.15 «Енгилиш». Телевизион бадиий фильм. 2-серия — «Ҳақиқат ва ярим ҳақиқат».
17.40 «Виждон йўқолди». Мультфильм.
18.00 Болалар соати (инглиз дарси билан).
19.00 ТСН (сурдо таржимаси билан).
19.15 «Планета».
19.45 «Фулл-контакт каратэ ва кикбоксинг». Халқаро турнир. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Кичик спорт майдонидан кўрсатилади.
20.30 «Қизиқувчилар олами».
20.45 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 Информацион программа.
22.10 Останкино концерт студиясида ёзувчи Ф. Искандар билан учрашув.
23.25 «Мавзули спектакль». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм премьераси («Шаболовка-37» ижодий уюшмаси).
00.05 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.20 «Кинопанорама».
01.35 «Йоганн Себастьян Бах. Ҳаётининг босқичлари». Телефильм премьераси. 2-фильм (Германия).
02.35 «Мунажжим». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● МТ

«Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 «Қўриқчи». Мультфильм.
9.25 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
9.55 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.25 Менеджерлар мактаби.
10.55 «Жар ёқасидан репортаж». Братск шаҳрининг экологияси ҳақида телефильм. «Она замин ташвишида» туркумидан.
11.45 Ҳужжатли фильм.
13.00 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан олиб кўрсатилади.
16.00 А. С. Пушкин. «Тапионхоним».
17.55 Менеджерлар мактаби.
18.25 «Эндиликда. Диний ҳаёт янгиликлари».
19.00 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.15 Криминал хабарлар.
19.30 «Менга сўз беринг!».
19.45 «Чўл сюитаси». Ҳужжатли фильм.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Г. Свиридов романсларини Н. Раутио ижро этади.
21.40 «Руслар... руслар...». Ҳужжатли фильм.
22.35 Фил Донахью кўрсатуви. «Мен болаларимни ирқчи қилиб тарбияламоқчиман».
23.20 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.

Пайшанба, 21

● УзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Тоғдаги ғор сирлари». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
9.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ўрмон эртаклари». Мультфильм.
18.25 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
19.00 «Эътиқод».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Отларга!..». Телефильм.
20.00 «Хотира». Маъруф Қориев.
21.00 «Ахборот».
21.25 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
21.40 Бастакор Орифхон Ҳотамов қўшиқлари.
22.40 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Ўзбекистон халқлари тарихи.
11.00 «Қамални енгиб». Телефильм.
11.30 Физика. Ички ёниш двигателлари.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Бу оқшомда».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда» кўрсатувининг давоми.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Кинонигоҳ».
24.00 «Пульс». Хабарлар.

● МТ

«Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.35 «Совғача». Мультфильм.
9.55 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
10.55 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
11.40 «Барча юлдузлар». Киноконцерт.
12.30 ТСН.
12.45 ИИВ маълумотларига кўра...
13.00 Останкино концерт студиясида ёзувчи Ф. Искандар билан учрашув.
14.15 «Иқтисодий агентлик».
14.45 «Ён дафтар».
14.50 «Телемикст».
15.35 ТСН.
15.50 «Лад» ансамбли ижро этади (Саратов).
16.05 «Бугун ва ўша пайтларда...».
16.35 «Енгилиш». Телевизион бадиий фильм. 4-серия — «Ҳақиқатга дахлдорлик».
18.00 «Қизиқувчилар олами».
18.15 «Экология. Жамият. Инсон».
19.00 ТСН (сурдо таржимаси билан).
19.15 ИИВ маълумотларига кўра...
19.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
20.15 Нодипломатик суҳбатлар. Кўрсатувда ташқи сиёсий уюшма президенти Э. А. Шеварнадзе иштирок этади.
20.45 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
21.30 Информацион программа.
22.10 «Мусиқа тинглашга таклиф этамиз».
24.00 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
00.15 «Плюс» театри таклиф этади.
01.20 Епископ Василий Родзянко билан суҳбатлар. 22-кўрсатув.
01.50 «Ҳамма нарсанинг ўз вақти келади». М. Цветаеванинг ҳаёти ва ижоди ҳақида телефильм.
02.50 «Мунажжим». Телевизион бадиий фильм. 3-серия.

● МТ

«Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
9.45 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.15 Рус тили.
10.45 «Итальянлар Россияда. Икки ой ўтгач». Италиялик ўсмирларнинг Россия бўйлаб саёҳати ҳақида.
11.15 Т. Шах-Азизованинг муаллифлик кўрсатувлари. А. П. Чехов. «Чайка».
12.00 «Оқ қарға».
13.00 Мультфильмлар.
13.15 «К-2» таништиради: «Абзац».
14.00 Концерт.
15.00 «Кубанча тўй».
15.35 «Шарқий Сибирь». Киножурнал.
15.45 Ритмик гимнастика.
16.15 «М. И. Глинка романслари». Фильм-концерт.
17.45 «Билимдонлар учун машқ».
18.15 Рус тили.
18.45 «Ретро» студияси.
19.45 «Қирралар». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.55 РСФСР Олий Кенгашининг сессиясида.
23.20 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «Бонң ёзи». Александр Градский, Елена Камбурова, Надежда Бабкина, Александр Жеромский, Борис Васильев ГФРдаги санъат фестивалида.

Жума, 22

● УзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Зудов, ишдан бўшатиласиз». Бадиий фильм («Мосфильм»).
9.55 «Тадбиркорлар».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Сеҳрли сандиқ». Мультфильм.
18.20 «Футбол майдонларида».
19.00 «Фанга бағишланган умр». Академик Музаффар Хайруллаев.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Мумтоз куйлардан концерт.
20.30 Адабий театр. Асқад Мухтор. «Йиллар ва йўллар».
21.00 «Ахборот».
21.25 «Адолат». Ҳуқуқий-публицистик видеоканал.
22.25 «Шавкатли рицарь Айвенго ҳақида қисса». Бадиий фильм («Мосфильм»).
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Ўқув кўрсатувлари

10.30 Ботаника. Гулхайридошларнинг хусусиятлари.
11.00 «Тоғ йўли наволари». Телефильм.
11.30 Мактабгача тарбия масалалари.
12.10 Математика. Мусбат ва манфий сонларни кўпайтириш ва бўлиш.

* * *

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:

18.05 Янгиликлар.
18.15 «Бедана». Телефильм.
18.25 «Иқтисодиёт: ҳафтама ҳафта».
19.15 «Эдеп».
20.00 «Туркменистан».
20.15 «Кичкинтойлар, сизлар учун».
20.30 «Позиция».
21.00 «Туркменистан».
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 Б. Мамедов. «Марал». Спектакль.

● МТ

«Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.30 «Қирол ва қовун». Мультфильм.
9.45 «Чемпионлар билан биргаликда».
10.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
10.45 «Мусиқа тинглашга таклиф этамиз».
12.30 ТСН.
12.45 «Плюс» театри таклиф этади.
13.45 Мультфильмлар.
14.10 «Бридж». Телебиржа.
14.40 «Инновация».
14.55 «Ён дафтар».
15.00 Биржа янгиликлари.
15.30 ТСН.
15.45 «Хотиралар, хотиралар». Киноконцерт.
16.35 «Темир ёмғир». Телевизион бадиий фильм («Лентелефильм»).
17.40 «Бремен созандалари». Мультфильм.
18.00 «Образ». Юқори синф ўқувчилари учун адабий кўрсатув.
19.00 ТСН (сурдо таржимаси билан).
19.15 «Поэзия». Низомий.
19.35 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал.
20.20 «Кешка ва спецназ». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм премьераси («Союзтелефильм» ва «Беларусьфильм»).
20.35 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
21.30 Информацион программа.
22.10 «ВИД» таништиради.
01.25 ТСН. Халқаро воқеаларга бағишланган сон.
01.40 «Салом, мен холангиз бўламан». Телевизион бадиий фильм («Союзтелефильм»).

● МТ

«Дубль IV»

8.00 «Ишбилармон кишилар даври».
9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
9.45 Инглиз тили. «АҚШ оила альбоми».
10.15 Билимдонлар учун машқ.
10.45 Г. Гендель. Ля мажор концерто-гроссоси.
11.00 «Адам Смит бойлиги дунёси».
11.45 Саша Черний раҳбарлигидаги театр.
12.45 Пятницкий номли РСФСР Давлат академик рус халқ хорининг концерти.
13.45 «Уч кишилик дуэт» (Л. Сухаревская хотирасига).
14.30 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан олиб кўрсатилади.
16.30 «Менга сўз беринг!». А. Тарасов.
16.45 «Ватан фарзанди». М. В. Ломоносов ҳақида телефильм.
17.15 «Биз яшаётган олам». Режиссёр В. Гладишев фильмлари. «Айиқ учиб боради». Рус ўрмонининг тақдири ҳақида (Нижний Новгород).
17.45 «Бугунги Буюк Британия». Илмий-ўқув кўрсатуви.
18.15 «Мангуликка айланган лаҳзалар». Япон суратқашлиги.
18.35 «Адам Смит бойлиги дунёси».
19.15 Довлат Худоназаров. Ҳокимият ҳақида суҳбат.
19.45 Россиянинг парламент хабарномаси.
20.00 «Немислар Россияда». Фольклор кўрсатуви.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 «Иккинчи Рус инқилоби». Олти серияли телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 3-серия (Би-Би-Си).
22.00 «Герцен кўчаси 1-уйдаги 235 тун».
22.55 РСФСР Олий Кенгашининг сессиясида.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «Джаз-тайм».
00.50 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.

Шанба, 23

● УзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».

*

9.00 «Менинг депутатим». Бадиий фильм («Мосфильм»).
10.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Истиқбол».
10.55 «Оналар мактаби».
11.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Учқун».
12.25 «Чет тили — халқаро ҳамкорлик воситаси».
12.55 «Ғалла — ризқ-рўзимиз».
13.25 «Замандас» (қозоқ тилида).
14.25 «Йўлингиз бехатар бўлсин!».
14.55 «Ишбилармонлар ҳузурида». Учқўрғон консерва заводи иш тажрибасидан.

* * *

18.00 «Тунги эрмитаж». Телефильм.
18.15 «Мультипанорама».
19.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал.
20.00 «Эл хизматида». Ўзбекистон телевидениесининг 35 йиллигига бағишланади.
21.00 «Ҳафтанома».
22.00 «Жасоратдан яралган бўстон». Мирзачўл ўзлаштирила бошланганлигининг 35 йиллигига бағишланади.
23.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Дилдаги гаплар».
00.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Савту калом». Адабий-мусиқий кўрсатув.
9.55 «Шифо». Профессор А. С. Осимий иштирокида бевосита мулоқот.
10.55 «Гўзаллик салони». Бадиий фильм (рус тилида).

* * *

17.30 «Фунтик ва мўйловли кампир». Мультфильм.
17.40 «Лабиринт». Юқори синф ўқувчилари учун кўрсатув.
18.20 «Таронахои мардум».
19.00 «Новости».
19.15 «Дўстиро чустузу дорем мо».
20.00 «Ахбор».
20.30 «Меҳрангез».
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 «Меҳрангез» кўрсатувининг давоми.
22.40 «Гўзаллик салони». Бадиий фильм (рус тилида).

● МТ

«Орбита IV»

7.00 Катталар учун мультфильмлар.
7.30 Ритмик гимнастика.
8.00 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
9.00 ТСН.
9.20 «Мўъжизасиз мўъжизалар».
10.05 «Здоровье».
10.35 «Ҳайвонот оламида».
11.20 Тонгги дам олиш кўрсатуви.
11.50 Экологик хроника.
12.05 «Бурда моден» таклиф этади...».
12.35 Режиссёр С. Колосов фильмлари. «Онахон Мария» («Мосфильм»).
14.05 Кёльнда халқаро фольклор фестивали (Германия).
14.45 «Сиз бунга қодирсиз».
15.30 ТСН.
15.45 «Сергей Аксаков. Оилавий хроникадан».
16.25 Мультфильмлар.
16.50 «Ажойиб шаҳар Москов». Телевизион ҳужжатли фильм. 5-фильм.
17.20 Балет артистларининг концерти.
17.45 «Ватан, биз қайтиб келдик». Ҳужжатли фильм.
18.10 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм премьераси. 21-серия.
18.35 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Овчи ва илон» (Нигерия).
18.45 «Номингиз нима маънони англатади!». Дам олиш кўрсатуви.
20.00 «Сўнгги куз». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Союзтелефильм»).
21.30 Информацион программа.
22.10 «Сўнгги куз». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
23.25 «Бир бошида муҳаббат». Биринчи кун.
00.05 ТСН (сурдо таржимаси билан).
00.20 1991 йил қўшиқлари.
01.45 «Қувноқ болалар» бадиий фильми ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.

● МТ

«Дубль IV»

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.45 Фольклор кўрсатуви.
9.00 Мультфильмлар.
9.45 Масхарабозлар фестивали.
10.30 «Оркестр». Мусиқий фильм (АҚШ).
11.30 «Уз қўнғироқхонасида».

*

12.00—14.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Келажак бугундан бошланади».

*

14.30 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.

*

16.30—18.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Рангинкамон» (тожик тилида кўрсатув).

*

18.30 «Петербург могиканлари». И. Смоктуновский. 2-қисм.
19.00 «Курганотодаги мусиқий кечалар» (Екатеринбург).
19.40 «Познер ва Донахью». АҚШдан ҳафталик кўрсатув.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.15 Фольклор. Номаълум маданиятлар.
22.00 Криминал канал. «Мутлақо махфий».
22.55 РСФСР Олий Кенгашининг сессиясида.
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «Марварид ороли».
00.30 Бокс бўйича жаҳон чемпионати. Австралиядан кўрсатилади.
01.30 «Росмузимпорт».

Якшанба, 24

● УзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

*

9.00 Болалар учун фильм. «Шоҳ Султон ҳақида эртак».
9.55 Араб тили. 17-машғулот.
10.25 Спорт программаси. 1. «Шоҳруҳ» клуби. 2. Ўзбекистон спорти.
11.25 Инглиз тили. 11-машғулот.
11.55 «Юлдуз» шуъласи». Тошкентдаги «Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 50 йиллигига бағишланади.
12.55 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
13.55 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Ягона оилада».
15.25 Абдулла Қодирийнинг ҳажвий асарлари.

* * *

18.00 «Мамонтчанинг онаси». «Томчивой». Мультфильмлар.
18.20 «Кичкинтой» студияси кўрсатади. «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим».
18.50 «Нақшлар жилоси». Умаржон Тоҳиров, Зиёвуддин Юсупов.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юртим жамоли». Манзарали фильм.
20.00 «Сиҳат-саломатлик». Хоразм вилояти тиббиёт ходимлари ҳақида.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
22.05 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Пўлат Саидқосимов.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ:

9.05 «Почта балиқчаси». Мультфильм.
9.15 Қирғизча сўзлашишни ўрганамиз.
9.45 «Сенинг эртакларинг, кичкинтой».
10.05 «Моорой».
11.05 «Тигиз пайт».

* * *

18.35 «Дадабой ва қўнғироқли соат». Мультфильм.
18.45 Эълонлар.
18.50 «Тулеген». Телефильм.
19.00 «Новинки» киноклуби.
20.10 «Аалам». Экологик кўрсатув.
20.40 «Қарқаралар турар жойларини ўзгартирадилар». Манзарали телефильм.
20.50 «Ир менен жолугушуу». Қирғизистон Республикасида хизмат кўрсатган артист Шахта Толипова.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.10 Кечки видеосалон.

● МТ

«Орбита IV»

8.30 Ритмик гимнастика.
9.00 ТСН.
9.20 «Спортлото» тиражи.
9.35 «Сиз яратган боғ».
9.50 «Эрта саҳарлаб».
10.35 «Ватан хизматида».
11.20 «Тонг юлдузи».
12.20 «Саёҳатчилар клуби».
13.20 «Қишлоқ янгиликлари».
14.20 «Киноҳақиқатми!..» МТ экранида биринчи марта. «Партия билети». Бадиий фильм («Мосфильм», 1936 йил, 1972 йилда қайта тикланган).
16.35 «50х50» телетомошаси.
18.00 Кичик концерт.
18.15 Эфирда бевосита мулоқот.
19.00 «Халқаро панорама».
19.45 «Уолт Дисней таништиради...».
20.40 Эстрада вернисажи.
21.30 Информацион программа.
22.10 «КТВ-I» ва Франц интернациональ канали таништиради. «Фантомас». Тўрт серияли бадиий фильм. 1-серия (Франция).
23.50 «Патрисия Каас. Ҳаёти лавҳалари».
00.45 «Бир бошида муҳаббат». Иккинчи кун.
01.25 Телевизион спорт кечаси. Танаффус пайтида (01.55) — ТСН (сурдо таржимаси билан).
03.10 «Астра» таништиради: «Фонд фондга қарши», «Бир коллекция тарихи».
03.55 Давлат телерадиоси рус қўшиқлари академик хори «Финист-балалайка» рус халқ чолғулари ансамблининг концерти.

● МТ

«Дубль IV»

8.00 Зарядкага сафланинг!
8.45 «Джаз-тайм».
9.45 Масхарабозлар фестивали.
10.15 «Билиб қўй, сен ёлғиз эмассан». Алкоголизм муаммолари ҳақида Совет—Америка программаси. «Менинг исмим Билл». Бадиий фильм (АҚШ).

*

12.35—18.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Даврлар алоқаси».
«Олтин куз».
«1992 йил обунасининг совғалари».
«Ғарбга саёҳат». Видеофильм. 5 ва 6-сериялар (уйғур тилида). ХХР маҳсулоти.

*

18.30 Миллий баскетбол уюшмаси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича жаҳон чемпионати.
19.35 Эълонлар.
19.40 Хабарлар.
20.00 «Республика» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси намойиш этади.
21.00 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.15 «Иккинчи Рус инқилоби». Олти серияли телевизион ҳужжатли фильм. 3-серия.
22.10 Ҳужжатли фильм.
22.25 «В. Пономарёва автопортрети».
23.25 Эълонлар.
23.30 Хабарлар.
23.50 «К-2» таништиради.
00.45 «Моцарт йили». Мусиқий коллекция.
01.20 «Концертдаги афсоналар».

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 33-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Эълонлар ва тижорат хабарлари Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» рўзномаси кўчаси, 41.

78.478 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64690. Буюртма 6283. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 11.30. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10